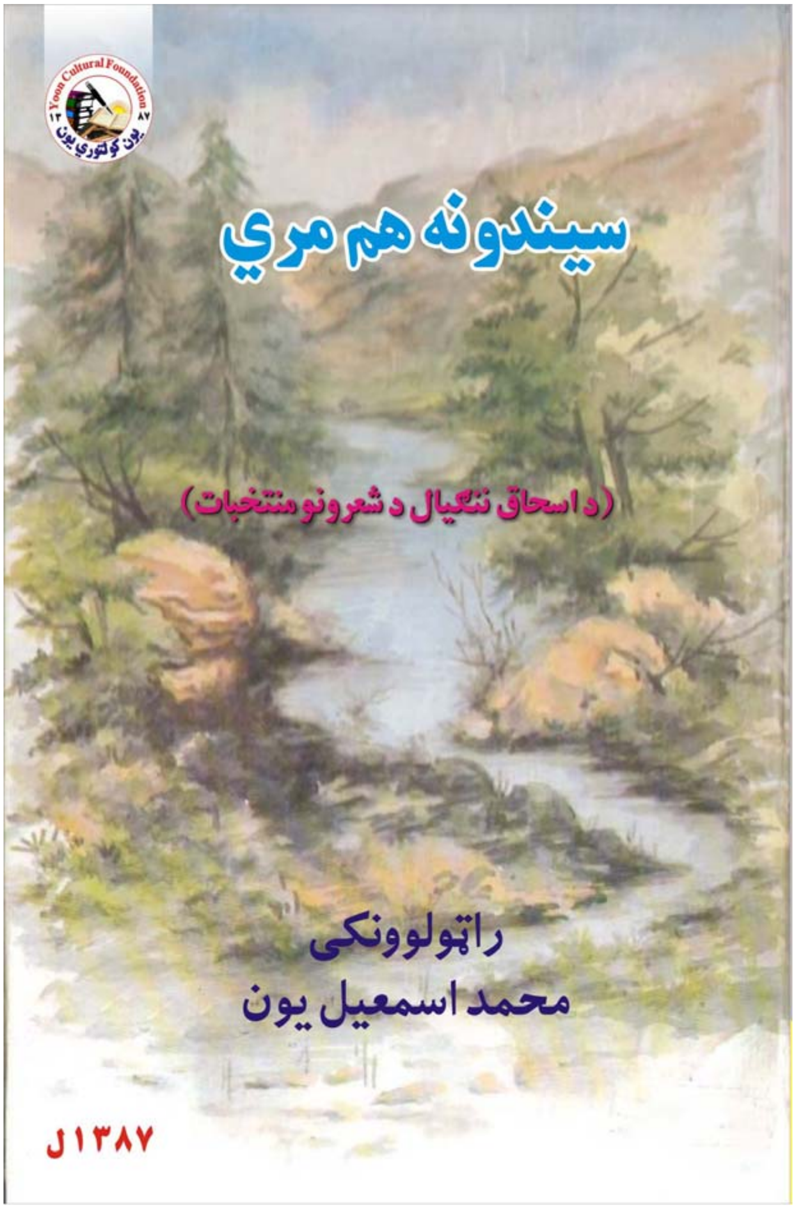

www.sikaraam.com

سیند و نه هم مري

(د اسحق ننګیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

www.sikaraam.com

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

د کتـــاب نـــوم:	سیند و نه هم مري
شـــــاعـــر:	اسحاق ننگیال
راټــولــوونـکی:	محمد اسمعیل یون
خـــپـــرنـــدوی:	یون کلتوري یون
چـــاپـشـمـــېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لـــومـــړی چاپ:	۱۳۷۷ل کال
دویـــم چـــاپ:	۱۳۸۷ل کال
د راټـولـوونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خـــپـرنـــدوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کـــمـــپوزر:	وفا الرحمن وفا

www.sikaraam.com

نيوليک

ګڼه	سرليک	مخ
۱	ددې اثر دويم چاپ	۱
۲	يادون	۳
۳	سريزه	۱۸
۴	ننګيال د نورو ليکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خيبري تنده	۴۵
۷	طلايي ماهيان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	ښار	۴۹
۱۰	ګناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وينو د شپو ښانګې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصيب	۵۵
۱۶	انګازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وګورئ	۶۸

۲۸	شو مه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېړې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورین کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پر غوتۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سیلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کیسې	۸۱
۳۷	دري نو مونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تو یې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هیلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماښو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما لیلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کیسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلي لوګوس	۱۱۱
۵۶	ړلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلی مه ورانوئ	۱۱۳

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	څاڅکي څاڅکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، ږلی، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړینه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

www.sikaraam.com

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پياله	۱۶۰
۹۰	لاره	۱۶۱
۹۱	کب	۱۶۲
۹۲	مينه	۱۶۳
۹۳	ثانګه	۱۶۴
۹۴	زه او غر	۱۶۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۶۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته !(۲)	۱۷۱
۹۸	ويښې پر کاله	۱۷۳
۹۹	بيديا	۱۷۴
۱۰۰	ګيله	۱۷۶
۱۰۱	شيخ	۱۷۷
۱۰۲	ګړۍ	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی- دېره	۱۸۳
۱۰۷	ګلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصيت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه يې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزګر	۱۹۸
۱۱۳	بنګړيواله	۱۹۹
۱۱۴	غچ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېرۍ	۲۰۴
۱۱۶	سيلاني بلبلې	۲۰۶

۱۱۷ روږده ۲۰۸
۱۱۸ تنده ۲۰۹
۱۱۹ ويرنه ۲۱۰
۱۲۰ داسې لور داسې لوونه ۲۱۳
۱۲۱ نه جام نه څادر ۲۱۷
۱۲۲ سيوری (۲) ۲۱۹
۱۲۳ کور مې ۲۲۳
۱۲۴ غزل (۱) ۲۲۶
۱۲۵ رحمان ۲۲۷
۱۲۶ سيند ۲۳۰
۱۲۷ کرونده ۲۳۱
۱۲۸ کچل ۲۳۳
۱۲۹ يو رنګ يو باد ۲۳۷
۱۳۰ غر (۲) ۲۴۰
۱۳۱ غزل او خنجر ۲۴۲
۱۳۲ کجاوې ۲۴۳
۱۳۳ چوپتيا ۲۴۶
۱۳۴ زه هم درځم ۲۴۷
۱۳۵ مور ته مثنوي ۲۵۴
۱۳۶ زېری (۱) ۲۵۷
۱۳۷ نيمګړی غزل ۲۵۸
۱۳۸ شپېلۍ (۱) ۲۵۹
۱۳۹ د زردشت خوب ۲۶۰
۱۴۰ راته وناڅه هنداري ۲۶۲
۱۴۱ درځني لاړم کليه ۲۶۴
۱۴۲ دروغ ۲۶۷
۱۴۳ غزلبولې ۲۶۸
۱۴۴ سيند ته غزل ۲۶۹
۱۴۵ غزل ۲۷۰
۱۴۶ شپېلۍ (۲) ۲۷۱

۱۴۷	غوښتنه	۲۷۲
۱۴۸	د وینو غزل	۲۷۳
۱۴۹	غر (۳)	۲۷۴
۱۵۰	غر (۴)	۲۷۵
۱۵۱	آس (۲)	۲۷۶
۱۵۲	خوب	۲۷۷
۱۵۳	غر (۵)	۲۷۸
۱۵۴	دا کښېنتونه او بادونه	۲۸۰
۱۵۵	غزل	۲۸۴
۱۵۶	اورنی پر درمندونو ۲۸۵	
۱۵۷	زېږدا	۲۸۷
۱۵۸	زېږی (۲)	۲۸۸
۱۵۹	بې ننبې	۲۸۹
۱۶۰	غر (۶)	۲۹۰
۱۶۱	خوب ته سرود	۲۹۱
۱۶۲	تش صدف	۲۹۲
۱۶۳	جامِ جم	۲۹۳
۱۶۴	له خوشاله تر ننګیاله	۲۹۴
۱۶۵	یا سر نه مري	۲۹۵
۱۶۶	د چغو تصویر	۲۹۷
۱۶۷	غر (۷)	۲۹۸
۱۶۸	خوب په ایینه کې	۳۰۰
۱۶۹	له ابلیس سره	۳۰۱
۱۷۰	هغه غر هغه سیوری	۳۰۳
۱۷۱	وېره مینه	۳۰۴
۱۷۲	مینه او ژوند	۳۰۵
۱۷۳	کوچی په باران کې	۳۰۷
۱۷۴	کله چې لمر ګل وکړي	۳۰۸
۱۷۵	د باغ غزل	۳۰۹
۱۷۶	یو شین انځور	۳۱۰

www.sikaraam.com

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پربښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو ګل	۳۳۱
۱۹۵	ګناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

د دې اثر دويم چاپ

خدای بښلی اسحق ننګيال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ يوه نوميالۍ څېره ده. که مرګ يې له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به يې دا سې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګيال د ټولې شاعرۍ کليات نه دي، خو منتخبات يا تر يوه حده غورچاڼ ورته ويلای شو. ځکه چې نه يوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه يې هم تر يوه ځايه غورچاڼ شوی او ځينې شعرونه ورسره يوځای شوي دي، نو ځکه يې د اسحق ننګيال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګيال په چاپي شعرونو کې نور ډېر ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت يې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره يې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زيات شوي او د انټرنټ

ځپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ ځپو ته وروسپاري، چې هم ترې ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکۍ او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

www.sikaraam.com

يادونه

د تېرو دوو لسيزو په بهير کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خداى بښلى اسحق ننګيال و. دا د ځوانۍ په شپېو (پنځو سمو کلونو په بهير) کې شاعري پيل کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږى او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسيله وه. ننګيال لږ تر لږه د خپلې څلېرويشت کلنې شاعرۍ په بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولاى شي د ننګيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېر وخته ژوندى وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو ترڅنګ له يو لړ ښويېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننګيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځينو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنګ، د هغه د ټولنيز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترګو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

www.sikaraam.com

هنرمند تخليق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زياتې کچې د باطني شخصيت هنداره ده، نو کله چې د ننګيال پر شخصيت خبرې کېږي، مجبور يو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه يوه يوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګيال له ضميره يې سرچينه اخيستې او بيا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مينځلې او د مينې د نړۍ د ابديت غېږې ته يې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به يې يو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې يې د فکري ښويېدنو اټکل کېدی شي.

ننګيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پيل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه يې خوږ وو، خو وروستي عملونه يې ترخه...

د ننګيال د ذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې ګير شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سيوری نه وغوړولی، چې د ناورين لومړی پړاو پيل شو. بيا ناورين د پاسه بل ناورين او غميزه راغلل، چې نه يوازې

www.sikaraam.com

زمونږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې ټګلورى په ټکر کې و. ننګيال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښويېدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې ايتکلېده، چې يوه ورځ به دده دې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننني نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري برېمن ګامونه اخلي، نو تېل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

www.sikaraam.com

پټ ضمير کې يې همدا راز پټ و، له ځينو نورو څخه په دې لار کې څو ګامه دمخه شو. جرئت او رښتينولي يې د دې مرغلرې د ځلوني او خپلوني لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په ځرګند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په ځرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګيزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرين انځور او بيا د تکړه کره کتونکي لطيف بهاند او نورو زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يو زيات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې يې د ((شعاريت)) پر ځای د ((شعريت)) جوهر پياوړی برېښېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه ځرګندېدله، د پته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګيال يو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يوځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګيال د بريمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګيال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبيت يې د هېواد د يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننګيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

www.sikaraam.com

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځینو چاپي مجموعو ، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه یې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهیر دومره ګړندی و ، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زیاتو شعرونو ته به یې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پیله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته یې د خوږو کلمو یو زرین شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غویي میاشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم یو ستر ستمي ناورین او غمیزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو ، د ننګیال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګولیو په باران کې یې ایله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته یې ټول تیت و پرک شول او څو ځله په یوه ښار کې له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کالیو په کیسه کې خو نه و ، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه یې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا یې ویل: ((یاره پیرجانه افسوس چې دا کتابونه یې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د یوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد ؛ د توپ یوه ګولۍ یې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو یې د بدن ځینې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و ،

www.sikaraam.com

چې ببرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېری ولمساوه. تياره ماښام و، ډيوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يو ځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت اين اتاقه ايله می کنی، ديګر ده اينجا نبينم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو کې له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتي نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په ببړني ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

www.sikaraam.com

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پښتو انې تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاو وو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)).
بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلداري معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

www.sikaraam.com

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګيال نن په پښنور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګيال د سرګردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننګيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننګيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد ډېر تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

www.sikaraam.com

بریالی شوی دی. پـه حقیقت کې د ننګیـال د وروسـتیو کلونـو شـعرونه د هغـه د ښـکلې او اوچتـې شـاعرۍ رنګـین او مـانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عـاطفي او انسـاني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ل کال د غبرګولي د میاشتې پـر لـومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یـوازې پـه هېـوادنۍ کچـه زیـات منښـت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وشینده، بلکې د شمالي کوریا پـه هېـواد کې د ځوانانو د یو نړیـوال فیسـتوال پـه تـرخ کې، چې د افغـاني سـندرغاړو لـه خـوا د موسـیقۍ پـه څپـو کـې پـه سـندریزه بڼـه ولوسـتل شـو، نـو د ټولـو اورېـدونکو او مینوالـو د منښـت وړ وګرځېـد او دې شـعر هلتـه لـومړی مقـام وګټـه، خـو د ننګیـال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پـر نـږدې وختونـو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو پـه موده کـې ښـه ډېـر شـعرونه ولیکـل، خـو د ځـانګړو مجموعـو او یـا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. لـه دې کبلـه د هغـه د وروستیو کلونو شاعرۍ د شعر د زیاتو مینوالو او لوسـتونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې بـه کـوم لیکـوال او یـا کـره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکـاوه، نـو دی بـه ډېـر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخـه څـه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یـوه سـتره هیلـه همـدا وه، چـې د خپلـو شـعرونو ټـولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو

www.sikaraam.com

د هغه هیله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړینې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګیانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید، خوله یې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ یې راته وویل: ((پیرجانه ! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله..)) ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راویښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټین مې ولګاوه او د ننګیال په چورت کې لاړم- یو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر سترګو سترګو کېده. زه د دې شعرونو تر پایه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګیال د وروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کټ مټ د هغه د اوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و، په هر توري کې ننګیال و، دا هغه ننګیال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین آس سور او د ښا پېریو ښار ته روان و او لکه له هغه ځایه یې د خپل ستي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

www.sikaraam.com

ننګيال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخليک اخته شي.

خو د دې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به يې د الينګار د ښکلي شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګيال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې يې وې ترلاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګيال چې به کوم شعر وليکه، نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفيظ الله ګردش، صديق الله بدر، نورمحمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګيال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وويل مور ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګيال صېب هغه شعرونه پيدا کړل، چې په تيت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بيا هم ما ته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

www.sikaraam.com

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو ، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((مور څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو مور به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و ، چې د ننګیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننګیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شویو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته بریده پر دې باوري یم، چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوډلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

www.sikaraam.com

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنې نه و ، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غو ښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا و موندل نو در و به يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلی سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. د ننګيال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه دا سې ښکاري چې د ننګيال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د ځو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و ، چې انځور صېب ته يې لېږلي وو ، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر ګټور کار وي.

www.sikaraam.com

د ننګیال دا مجموعه (سیندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سیندونه هم مري، ځینې متفرقه شعرونو او د چاپ شویو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده.
ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړي ډول ازاد شعر په برخه کې یوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګیال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ یې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای)). ننګیال ته دعاګانې.

په مینه او درناوي
محمد اسمعیل یون
۱۳۷۷ل کال- لیندۍ
پېښور- پښتونخوا

www.sikaraam.com

اسحق ننګيال

د پښتو د نوي شعري بهير په يون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په يون کې ، اسحق ننګيال کله څوک هېرولی شي ! ننګيال د پښتو د نوي شعري بهير د ښايست يوه ښه وه، ننګيال زموږ د شعر د نوي کتاب يوه زرينه پاڼه وه، ننګيال هغه فقير، هغه ملنګ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې يې هم موږ ته د هنرونو د ښايستونو دومره شته را پرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهير پرې ويا ړ کولای شي، خو که هغه مرګي دا سې بې وخته، يو ناڅاپي او په ډېره بېره له موږ نه وا ی اخيستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به يې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننګيال د پښتو په اوسني شعري يون کې په عمومي توګه، د يولاس د ګوتو د شمېر له نوميالیو او وتليو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعرپه حدودو کې، يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او د پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی؛ دا يو

www.sikaraam.com

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.

د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړلېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري راپیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنرې-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پروړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولومړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

www.sikaraam.com

لوري د هغه د وربښمينې لارې سفر وروسته، که هغه د مينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، مونږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښايي يوه يې د ننګيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له مونږه واخيست. داسې چې که د دغې خونړۍ غميزې پيلامه د **۱۳۵۷**ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننګيال د **۱۳۷۷**ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګيال يې، زمونږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړی: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غميزې انځورګري، ننګيال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هر اړخيزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه اوج ته رسي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګيال تر مرګه هم لا د غه غميزه پای ته نه رسېږي، ننګيال

www.sikaraam.com

د دغـې غمیـزې پـه زړه کې پـروت دی. همدغـه غمیـزه د ننګیـال زړه خوري او څاڅکي څاڅکي یې د ویرژړلیو شعرونو پـه توګـه څڅـوي، ننګیـال د همـدغې شـلکلنې غمیـزې د بـر پیـاوړی انځورګر شاعر دی. هغـه د غـم ددغـو کلونـو ډېره زیاتـه برخـه د افغانستان پـه زړه، کابل کې، تېروي او د ټولـو غمجنو شـېبو شاهد پـاتې کېږي. دغـه شـېبې کـه غمګینـې او لـه ویـر او وینو ډکې دي، خو شـاعرانه کېږي. ننګیـال د همدا سې یـو غمګین برخلیـک شـاعر دی او ځکـه خو هغـه د افغانسـتان د شـلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه راڅرګندېږي.

دماښـام ډمـې مـې بـولي پـه ژونـدون د مـرګ بـدلې
ای د ویـر پېغلې نغمـه شـه چې د شـپو د جبـل بندي یـم
راتــه وژنــي خــوب پــه ګوتــو د شــوګیرپیغمبر راغــی
مــه ځــه راســتنه شــه چــې د شــپو د جبــل بنــدي یــم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه پـه ټیـټ سربلد نـه یـم
دغیــرت نــاوې شــمله شــه چــې د شــپو دجبل بنــدي یــم...(۱)

او یا داچې:

زما دکور هغه وړه هغه بېباکه فضا
زما دکور هغه زاړه هغه ختین بامونه
چې ډوبېدل به دماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ
د سرو ګلانو د شو پاڼو جنتي تخت نه یې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

www.sikaraam.com

زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زمونږ د نجونو حرم
زمونږ د سپينږيرو دېرې
زمونږ د سترو کروندګرو د غرمو څپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لويو خړو وربځو او باروتو لوګی
ځمکه د وينو او د مړو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو دغلو په لاس تښتول شوې ببرۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)

او:

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ويالو کې د هيليو بچي وسوزېدل !
او زمونږ د کلي ميندې
د ميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه دی؟

www.sikaraam.com

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څېو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !(۳)

ننګيال، په کابل کې د تنظيمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنيمو کلونو د وحشت تر ټولو اوڅار شاهد شاعر هم دی. د ننګيال د ناچاپې شاعرۍ زياتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.

هغه د بدمرغيو په دغو بهيرونو کې د کابل ((مينې)) ته هم وايي، چې نور د رځيني شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو ((انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مينې له شرمه در کتلای نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټيو چېرته هم نشته
او ابراهيم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او دعفت
د لوټ کوڅو کې د غارت کيسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کړې)) شملې د ښمنې ښکارې
مينې له شرمه در کتلای نه شم (۴)

www.sikaraam.com

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وایي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره !
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدۍ څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګرې جبنۍ چېرې؟

***

تاته یا د شي مازیګره !
هغه شنې د ېرې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

***

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

***

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

www.sikaraam.com

اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرته لامبي.(۵)
ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه رښتینې وحشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال د دغو غمیزو په انځورګرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله یې د ښکاره، بربنډ او څرګندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره یې یو ځای کړي دي او همدا د ننګیال د دغه ډول شعرونو د ارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسایلو را جلا کوي.
دویم: د ننګیال د شاعرۍ یوه بله د ارزښت وړ ځانګړنه داده، چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دي. د هغه په زیاترو شعرونو کې د یو خواخوږي، د یو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی. عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنګه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

www.sikaraam.com

پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعرۍ کې د غه ځواک وینو. د ((دا کلی مه ورانوئ)) د شعر یوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلی مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ... (۲)

ننګیال د د غه ډول عواطفو په باب، له ((ډېوې)) سره په یوه مرکه کې ویلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کیسه درته کوم: د اوړي یوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. یوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې یو ماشوم چې په یوه لاس کې یې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارې راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې یو ځل دا سې خوب حتماً وینم...))(۷)

www.sikaraam.com

د ننګيال د عاطفي شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

... اى ښکاري اشنا درته سلام کوم
پربږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلابي بچي
سپينې سرې منښو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (۸)

د اسحق ننګيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مينې ځرګندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم څاڅکي څاڅکي راڅڅېده او ځکه خو يې د اسې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

د رېيم: کوم بل ټکی چې د ننګيال په شاعرۍ کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا ورېښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د

www.sikaraam.com

معاصرې شاعرۍ تابلوګانې رنګينوي او د پاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم دهېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز مونږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو او چت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلي ويلي په درګاه کې د صنم مرم
پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم
د سلګو مزل مې خدايه چې لنډ نه کړې
سترې سترې يې په هر ګام او قدم مرم
پانه نه يم چې په تش لوګي لمبه شم
لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
ساقي! دلته چې په څنګ کې د حرم مرم
د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه ږدئ
زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

www.sikaraam.com

روڼ مــې مســتقبل شــو خــو تيــارو ونيــو
رب د پســــرليو مــــې اغـــزو ونيــــو
مــاوی چــې مړونــد بــه يــې زر پوشــه شــي
مــات پــه کــې بنګــړي شــول هتکــړو ونيــو
چېرتـــه يوســـم جـــام د شــــرابي عقـــل
ځــای د مېکــدو چــې مــې کعبــو ونيــو
نــور مــې نــو اشــنا پــه پلــو مــه راځــه
دلتـــه هـــر قـــدم قصـــابخانو ونيـــو.. (۱۰)

او:

بيـا رانغلـې لېمـو تـه پـه پسـتو پسـتو وزرونـو
زمـا د خـوب کـوترې سـتا د سـترګو لـه بـامونو
ځلـو وهلـي ګـوره څـه خـواره واره پـرې ګرځـي
د شـونډو بوراګـان مـې سـتا د شـونډو پرګلونـو
په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به روايښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو، ګرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا سـيند چېرتـه جانـان اوکېـږدی د حبـابونو
لا ښکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنګـه د ننګيـال پـه ازادې شـاعرۍ کـې د نويـو شـاعرانه مفـاهيمو او ترکيبونـو او دغـه راز د شـاعرانه سمبولونو سيند

www.sikaraam.com

بهانـد دی. د ننګیـال شـاعري، د پښـتو د ازادې شـاعرۍ پـه عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده شاعرۍ کې د ننګيال هستونې ښکلې او پياوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګينې سترګې
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د يو بل ازاد شعر د بېلګې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:

((... بېګاه شپونکی باد ستا د څېو له غرو راغی
په پګړۍ کې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې د لمرهغه زرين ومستنی نه وراتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخځۍ يو د سنورو نارنج نه و ايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره يو ازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پرهغو نويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
رېلۍ د لښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږ د کلي سپينې هېلۍ

www.sikaraam.com

زمونږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وړو لوګيو پر ځای خورېورې دي د ښايسته ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلتوب وينې کلي کې يو سپوری د برېتو او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته رښتيا !

د کلي په دېره کې
د زلميو څېورو
د اتڼ هغه سکڼې ماښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې بېلګې هم راترسترګو کېږي. د غه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو څرګندونه کوي:

-ملا څه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحرنوشۍ خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

www.sikaraam.com

تـــاچې کـــړې ښــــکاره لـــه لـــوپټې ســــترګې
خلکـــو نـــه شــــملې پــــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره ، تر هغو هم پښه اړوي او د نمونې په ډول، کله چې د ((ګناه)) په نوم شعر داسې پيلوي:

څومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو په پام کې ساتلو سره يې يو لوی شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د داسې څرګند او بربنډ بيان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې ببخي لږې وي.

د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکه تښتولی چې يې وي. ننګيال، يو ګل و، يو ملنګ و. دغه ګل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پاڼې پاڼې شو، دغه ملنګ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او

www.sikaraam.com

رنګینو له ډالیو بشپړ نه و را ډک کړي، چې کچکول ترې چا پټ کړ.
ننګیال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سینګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نومیالي شاعر اسحق ننګیال د روان کال **۱۳۷۷**ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (**۱۹۹۸**م د اپریل **۲۸**مه) د افغانستان د معاصر تاریخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه یادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې یې د هغه پر مرګ خپله غمشریکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د **۱۳۷۷**ل کال د غبرګولي پر نهمه د **۱۹۹۸**م د مې پر درېشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب یوه درنه یاد غونډه جوړه شوې وه. یاد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصیت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او یو شمېر شاعرانو دهغه پر بې وخته مړینه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړیو وپتېیله، چې د ارواښاد ننګیال د ناچاپو شعرونو

www.sikaraam.com

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ یو شمېر دوستانو یوولس سوه مارکه سره راټول کړل.
څو کاله پخوا ګران تنګیال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره یې زما په نوم دغه لیک هم د خپلې مجموعې په پیل کې لیکلی و:
((ډېر ګران انځور صیب:
هیله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې یې وکړل، هاسې میرځي یې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او باید همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخیستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پیاله ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کارکول او ویدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای(ج) د ژوند په نامه دژوندیو په ځولیو کې اچولي دي او زما ژوند خو تاته تر هر چا ښه څرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:
ښیښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې.
ښیښه یې رانه واخیسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه.
((درېیمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

www.sikaraam.com

هم يو هغه تېره لېونۍ پخلاينه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندرۍ غږوي...

ښيښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبي مې وېروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ نندارې کوله، اوس يې هره شېبه ننداري ته ناست يو، مرګ مو په وينو او رګونو کې ځاله کړې ده.

يوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې يوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وويل، چې دا خپل څو خام او نيمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضايع نه شي. ښيښنه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به يې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بيا موندل نو در وبه يې لېږم.

يوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په يوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

www.sikaraam.com

لارو مسا پر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګيال تر مړينې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما او د ننګيال هغه ګډ امانت يې، د يو ستر ادبي يادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور، پياوړي ليکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعيل يون څخه هم زياته مننه کوم، چې دغه مجموعه يې چاپ ته چمتو کړه، له هغو يادو شويو مجموعو سربېره يې د ګران ننګيال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره يو ځای کړل، دغه راز يې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او دا سې يوه ارزښتمنه مجموعه يې تيارې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په يو ډول يې د دې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مينه او درنښت

زرين انځور

۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه

۱۹۹۸م کال د سپټمبر ۱۸مه

جرمني – د کولن ښار

www.sikaraam.com

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، ځاځکي...ځاځکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن. ۱۳۶۸ل کال (۲-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غویی(۱۹۹۵م ،می) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (دنارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۲ل کال، (۱۴۲-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، ځاځکي...ځاځکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن. ۱۳۶۸ل کال (۲-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری،(۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا خبرې(د اسحق ننګیال د شعري بېلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۲ل کال،(۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۳۷) م،م.

www.sikaraam.com

۱۳- ننګیال، کله چې لمر شین شي. ازاد افغانستان، جریده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.

۱۴- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۲۲)م.

۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.

۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.

۱۷- ننګیال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپټمبر)، (۵۴)م.

www.sikaraam.com

ننګیال د نورو لیکوالو له نظره

- ❖ اسحق ننګیال یو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې ویاړ د ژوند تـر پایـه پـه خپلـو اوښـکو سـاتم. **پوهاند ډاکټر مجاور احمد زیار.**
- ❖ د اسحق ننګیال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او ځیرلو وړ ده. **حبیب الله رفیع.**
- ❖ ننګیال خپله شاعري په ژوند یو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورګر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. **پیر محمد کاروان.**
- ❖ ننګیال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او د غه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګیـال زمـوږ د لـومړۍ لیکـې لـه مخکښـو شاعرانو څخه و، چې پـه شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه پـه خپـل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. **بریالی باجوړی.**

www.sikaraam.com

- ❖ ننګیال یوازینی عاطفي شاعر و ، چې په شعر کې یې لـه ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سیوري ته یې ډېر ستړي دمه کړه. لال پاچا ازمون.
- ❖ ننګیـال یـو نوښـتګر او پـر ښـکلا مـین شـاعر و. نورالحبیب نثار.
- ❖ اسحق ننګیال د پښتو په معاصرو ادبیاتو کې داسې یو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د یـوه پـړک پـه شـانې وځلېد او ژر الونیـا شـو او د زړه اس یې ارمانونوله درانه بار سره د ((یوبـاد)) تـر سر ځار شو او زموږ وطن یې له یوه لوی ویر سره مخامخ کړ. احسان الله ارینزی.
- ❖ ننګیال هغه مجنون شاعر و ، چې د خپل لیلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښایست بدرنګۍ تـه هم تیار ولاړ و. بادام ظریفي.
- ❖ ننګیال له ((بې ضرورته)) شعر ویلو څخه مخ واړوه، له تقلید څخه یې نوښت تـه مخـه کړه او د شعر اصلي جوهر ته یې پاملرنه وکړه. نورمراد.
- ❖ ننګیال د ښکلي لغمـان د شـاعرانو د لـویې کـورنۍ د سـرګل، د افغانسـتان د ځـوانې پښـتو شـاعرۍ سـر خېل او د ازاد شعر سالار و. ډاکټرمحمد الله رازق.

www.sikaraam.com

❖ دننګيال شعري ځواک دومره پياوړی و، چې کله ما ده ده يو شعر (خيبري تنده) چې د سر بيت يې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره يې په ولولو راوستم. ډاکټر جاويد وردګ.

❖ د ننګيال د شهرت او بريالیتوب يو راز په دې کې نغښتی و، چې ده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه ايښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټيټ کاندي. دی په واقعي مانا يو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازۍ او يوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. سرمحقق زلمی هېوادمل.

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او د پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی. زرين انځور.

❖ ننګيال د جنګ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ (کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

www.sikaraam.com

يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. **فرېدون.**

❖ ننگيال لکه څنگه چې په شعر او ادب کې يو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعيت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو خېرښېگڼو کې ډېر پياوړی و. **مولوي عيسی خان عالمي.**

❖ ننگيال د يوه لوی عزت سيوری و، چې تر دې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تردې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نود خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الينگاری**

❖ ننگيال يو هڅاند او ښه انځورگر ليکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړې دي. **محمد حکيم.**

www.sikaraam.com

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمځو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې اېښې نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستا له رښتیا ستا له دروغو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو امېل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۲

www.sikaraam.com

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نږدې
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نږدې
پربږده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نږدې
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نږدې
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نږدې
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نږدې
ګورئ چې اسمان کې وربځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نږدې
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نږدې.

۱۷/۹/۱۳۶۴

www.sikaraam.com

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې کړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينکي اسمان په دښتو کې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.
۷/۲/۱۳۶۵

www.sikaraam.com

ښکاري ته

اې ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلالي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

❋ ❋ ❋

اې ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

❋ ❋ ❋

اې ښکاري اشنا درته سلام کوم

www.sikaraam.com

پرېږده د غونچو په لمن پریوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټیو د ښکالو سرود
ځمکې ته د وریځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵ ✵ ✵

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه یې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم ګوره پلار یې او بچی لرې
پېغله لور ښایسته زوی ګلالی لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړګی لرې
نو !
ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
۱/۳/۱۳۶۵، کابل

څار

www.sikaraam.com

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دوير ګلان مې د سهار له اننګو تول کړي
د وربځو سيورو ته مې ايښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د دروا غجنو ستورو
لاري څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

www.sikaraam.com

ګناه

هېـره دې جفـا کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
دا ځلـې خولـه راکـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
مادرتـه نيـازبين زړګـی ټـوټې ټـوټې راوړی
ډېـره دې ادا کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
نـن راتـه سـاقي د انګـوري ميـو ست مـه کـوه
شـونډې دې مينـا کـه نـورې نـه درځـم پـه کلـي
خولـه خودې ښـېرا نـه غيـر دعاتـه جوړه نـه شـوه
سترګو کې موسکاکه نوردې نه درځم پـه کلي
ټول عمر ډک نـه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نـن ديـدن سـېواکه نـوردې نـه درځـم پـه کلـي
زه ملامت نه يم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
معافـه مې ګنـاه کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي.

۱۲/۵/۱۳۶۵
کابل

www.sikaraam.com

غزل

زړګيـه اوښـکه د لېمـو شـوې دا دې څـه وکـول
تېـر د قـاتلو پـه کوځـو شـوې دادې څـه وکـول
دلتـه د ښـکلو مينـه سرغـوا ړې د عشـق پـه بـدل
راغلې مين په دا سې غلو شوې دادې څه وکول
دلتــه خـو لارې د جنـون وې د هـوس خـو نـه وې
تــاو د جنـون پـه زنځيـرو شـوې داد څـه وکـول
قـدم چـې خوشـې دلتـه اخلـې پـه اغزيـو لګـي
تـه يې پـه خيـال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټيټي دې چاتـه هم نـه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

www.sikaraam.com

تشې هوجرې

ګلونــــه شــــته خــــو لــــه وږمــــو خــــالي دي
جامونــــه ډېــــر دي لــــه نشــــو خــــالي دي
نــور يــې نــو شــرنګ نــه شــته چې پــا مــې څــوي
ســــپين مړوندونــــه لــــه بنګــــړو خــــالي دي
نجــــونې ســــرتورې شــــوې بهــــر نــــه راځــــي
ځکــــه قبرونــــه لــــه ډيــــوو خــــالي دي
چــې يــې پيزېــب شــي زنــګ وهلــې کــړې
دغــــه کــــوڅې لــــه لېونــــو خــــالي دي
چــې مــې رقيــب پــه کلــي زغــرده راځــي
ښــايي هــوجرې لــه پښــتنو خــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

www.sikaraam.com

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وینو د شپو څانګې...

د سپوږمۍ ټیک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋ ❋ ❋

دلته مرګ دی، دلته وینې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ یو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

❋ ❋ ❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سینو کې
د زلمیانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وینو د شپو څانګې...

۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

www.sikaraam.com

شپه

تاسو پر کمځیو باندې تېره کړه
موږه شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رو دل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېړیو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۲
کابل

www.sikaraam.com

نصیب

موږ چې له اره د شپو روږدي يو سبا دې نه شي
که په څو شمعو شپې رڼېږي نو رڼا دې نه شي
خيـر دی زمـوږ د بـاغ ګلونـه کـه تـالا تـالا شـول
ستا د ښایست، ستا د کمڅو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تياور کې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستا د بېلتون خوب مې ليدلی دی رښتيا دې نه شي
خـوا مـو اغـزو ،لاره اغزو ، کلـی اغـزو نيـولی
دا سې سپرلي کې که راځې ګلونه را دې نه شي
موږ د تقدير پر مانېو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصيب به وي زموږ خو د بل چا دې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۲
جلال اباد

www.sikaraam.com

انګازې

چوپه چوپتیا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

دا څه سهار دی؟
چې له یوه کوره یو غږ
د یوه ورد خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

خو یو غږ اورم،
یو غږ وینم،
یو غږ څښم

www.sikaraam.com

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وایي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای! زموږ د باغ ګلونه
وای! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

www.sikaraam.com

ژوند ته ژړا

ستړګې دې شته؟
ته را ته ګورې؟
غږ مې اورې؟
ژوندونه ! نن دې پټو سترګو ته
یو غلی مسافر ناست یم
چې اسوېلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمی کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتې وسوځېدې
اوښکې مې بېرته خو را !.

۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

درشل

چې پـر اغزنـو لارو ځـو سـبا ګلونـو کـې ځـو
د عشق درشـل تـه پـه سکروټو پـه اورونـو کې
ځـــــــــــــــــــــــــــو
شپو کې دلمر زړې کرو وربځې په ستورو ولو
پـاتې منـزل پـورې اشـنا پـه سـحرونو کې ځو
کـړې کوځې کـه د سفر ځو لـه تيـارو ډکې دي
دوينو سـور مشـال پـه لاس کې تورتمونـو کې
ځـــــــــــــــــــــــــــو
لــه زړنــو پرخـې وورووو پـر جـل وهلـې فصـل
شبېې، شبېې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقيب خير كـه كوهي كينـدلی
سـبا بـه غـاړه غـړی يـاره ! منزلونـو کـې ځـو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

لوونه

ګڼ شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مور ه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلی وړه پر سر
مور ته راپېښ دي د غونچو لوونه
مور د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشیني نه یو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خیر دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

❋ ❋ ❋

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

لاس په لاس د تور ځنګله له پا چاهۍ نه
د غريبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تښتو.

✵ ✵ ✵

زه د مزل په هر يو ګام کې
د پرون شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او څېړيو
د ګونګۍ ژبې اورينو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته ښيي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

✵ ✵ ✵

زه يې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداري وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۲/۱۳۶۷، کابل

www.sikaraam.com

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېنو دېوالونو
او بامونو سترې شوې یمه
ماته له دې ځایه نه لېرې
په ځنګله کې
یوه د غوړګو کوټنۍ کوره کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

www.sikaraam.com

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی
خو پرسپرلي هم څه باور نه شته دی
ګودر به وي، نجونې به ډېرې وي خو
هغه د ښکليو مازيګر نه شته دی
تنها که وم مګر اوبه چې نه شوم
د اتشي سترګو نظر نه شته دی
شپه سبا شوې له مودو ځنې پس
خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی
لويې د برې چې مو اغزو ونيوې
جګې شملې پګړې په سر نه شته دی

٣١/٢/١٣٦٧
کابل

www.sikaraam.com

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو دمارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زموږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

www.sikaraam.com

ستړې مور مې

هر څو زېبښمه ورو ورو (د بلبل او ښکې))
هر څو زېبښم د وربښمو شونډو څاڅکي
هرڅو خبرېم د نشو پر مينارونو
لامې مينه تاوده نه وي چې رایاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستړې ستړې مور مې
هر يو ګوټ شي د شرابو
پيمانه راته د زهرو
راته يادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه !
ای د مرګ او وينو کوره !
لږ مې پرېږده ، لږ مې پرېږده
چې مېلمه يم پس له عمره
د يورپ د ښاپېريو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کيف

www.sikaraam.com

زما زوی ارش ته:

سترې شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې ننداري کوم
چې لټوي مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوي مې ددې سترو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیښبه د غم د میو لاس کې
له هرګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
سترې شعرونه لیکم.
هو کې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.
۵/۹/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) او د ((مستو)) شاعریو شپې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د میلاد او کوچنیوالي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مساپر ماښام کې
چې په سرو وینو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګیدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وینه شي، وڅاڅي او ژاړي سربېره له دې کنې ځمکې ته.
✵ ✵ ✵
راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وینو او سرو اوښکو چینې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

www.sikaraam.com

الماسي برېښنده غاښو کې د خاښو پاتې.

❋ ❋ ❋

راشئ او ومې ګورئ !
راشئ او ومې ګورئ !
چې څنګه خلاص شم شوګیرونه د سهارله شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاڅم وخوځم او ګرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۳۶۷/ ۹/ ۱۰

www.sikaraam.com

شومه دم

راځـه چـې څـه د سـتورو د لالونـو شـومه دم دی
پـه ځنـو د سـپوږمۍ کـې د ګلونـو شـومه دم دی
کیسـي خـو پـه والله چـې د شـرابو زړې شـوي
جانانـه ! د سـرو شـونډو د جـامونو شـومه دم دی
د شـمعې پـه رڼـا کـې بـه مـې سـتا څېـره لیدلـه
اوس راشه چې مې کور د مشـالونو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تـه ګـوره چـې اشـنا ! د غزلونـو شـومه دم دی
زمـاد انتظـار شـېبې او سـتا نـیم کښـه سـترګې
زمـا د شـوګیرو ، سـتاد خوبونـو شـومه دم دی.

۶/۱۰/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

اجمل ختټک ته:

شمشاد شمله، زیړې خبرې

تــه رانــه ځــې او زه تنهـا کې پــر ځیګــر ګرځــوم
د ذهــن بـاغ کـې دې کـرم یـاد دې پــر ســر ګرځــوم
اشــنا ! در تلـی نــه شــمه لار تړولــه اغــزو نیــولې
د زړه پــر ګــل دې لکــه پرخــه هــر ســهر ګرځــوم
ځاځکی غـزل بـه مې لیکـه تابـه تـر جـوړ کړ دریـاب
اوس بـه د شـعر منګـی خـالي پرکـوم ګـودر ګرځـوم
بـې شـکه کـور د پښــتنو کـې لـر وبـر خـو نـه شـته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستا دا شمشاد ، شمشـاد شـمله او سـتا زېړې خبرې
لکــه روڼ ســتورى پــه اســمان کــې د خیبــر ګرځــوم
ګــوره زارې درتــه کــوم چــې درنــه نــه شــمه هېــر
ســتا د ((غیــرت چیغــه)) خــو زه پــه لــر وبــر ګرځــوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

www.sikaraam.com

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې څېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پانه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

د ښایست او د شنې مینې کیسې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه د حسن ډیوه یوه ښایسته شهزادګۍ
یوه له شنو ، سپینو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینمه یې
چې له خاورین کلي نه راغله
د ښایست پر اوږو.

✵ ✵ ✵

ګوره سپرلی راغی
هلته یو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

www.sikaraam.com

فصل

د خزان رټلی ګل یم پر سپېڅلي بهار سوځم
د ګونګۍ شمعې رڼا یم د شپې زېږم سهار سوځم
ورته اوښکه شم د سترګو زما سترې سفر ګورئ
لایې کوز پر شونډو نه یم چې په ښکلي رخسار
سـوځم
د کمڅیو د بڼ ګل وم لکه روڼ د شفق څاڅکی
ستاد تورو زلفو غره ته اوس تنهالکه خار سوځم
د لیلې زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونۍ سترګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کښت کړې د جفا فصل زرغون شو
د ژړا چم خو مې نه زده خو د زړه په انګار سوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

www.sikaraam.com

ښکاري نظر

زده کـه دې خـوا ږه نـه دي ترخـه خـو راتـه ووايـه
مـات مـات دې منګـی شـه جنۍ څـه خـو راتـه ووايـه
زه سـاده پـه غـورو د لېمـو کلـه پوهېږمـه
نيمـه راتـه ووايـه د زړه خـو راتـه ووايـه
نـه وايمـه نـه چـې راتـه وکـړه د وصـال کيسـه
خيـر دی يـو غـزل د بېلتانـه خـو راتـه ووايـه
مـا دې د الفـت زړې د زړه پـر سـر کرلـي دي
تـه پـرې د سپرغو د بارانـه خـو راتـه ووايـه
سترګې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظر ته کېناستې
او سـه يـې هغـه وخـت د قتلېـده خـو راتـه ووايـه.

۱۸/۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

زړه سوی پر غوټۍ

نـــازولې غـــوټۍ راغلـــه
د سـپوږمۍ امېـل پـر غـاړه
د سـپرلي وينـې پـر شـونډو
او د سـتورو د سـرو اوښـکو
پـه چينـو مينځلـې زلفـې

✵✵✵

دا د پـرۍ د ســپينو واورو
د جلگـــو ســـپين کفنونـــه
يرغلونـــــه د ږليـــــو
د يخجنـــو بـــادو کړيکـــې
توپـــاني خـــونړۍ وربځـــې
د ترخـــو ســـيليو ژبـــې
د گلونـــو د مـــرگ چغـــې
د ويرجنـــو ورځـــو مينـــدې
د نېستۍ پر سين لاهو شول
راتـه سـور پسـرلی شـين شـو

www.sikaraam.com

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي

✵✵✵

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي
چې د مرګ لـه پـولې راغلـه
لــه لــوخړو ډک جهــان تــه
د شــرابو جـام پــه لاس کــې
خمــاري نشــې پــه ســترګو
خـو شـېبه پـرې تېـره نـه ده
چې بې اور او توپـان سوځي
د ثــواب بنګــړي پــر لېچــو
لـــــه ګنـــاه تشـــه لمنـــه
دا زمــوږ د وینــو ســین کــې
دا زمــوږ غریــب ســپرلي
کـــــــــــــــــــې !!!

۲۴/۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه کړ
زماد مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زماد ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټې
هاسې پر فصل راغلل

✵ ✵ ✵

ستا دراتلو د شېبو ټال کې زنګېدم زنګېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستاهر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

www.sikaraam.com

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شینکي باد د کمڅیو
غورځېدلي غوټۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
د بې لارو لارو پل ښیي.

۲۹/۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

سیلۍ

تورې سیلۍ دي په جونګړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته دوینو لېونې چیرته خندا نه پرېږدي
چې د اشنا خورو ورو زلفو کې نه شته ګلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کاڼو نن چې داسې په سکروټو لګو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعا ګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مبلمه شو په وطن راته د مرګ سوداګر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو ننداریې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

❋ ❋ ❋

چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

❋ ❋ ❋

چا د اسمان له چاودي زړه
زخمي سینې
او له ویرجنو سترګو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

www.sikaraam.com

د هسک د واټ په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه
پر مخ ولې خالونه ایښې؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلایي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۶۸

www.sikaraam.com

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوې؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سيورى.
۵/۴/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

د ماضي پاڼه

د سرو وینو پرون وینم
چې د نن شفق ته ګورم
راته تېرې کیسې ښیي
د ماضي پاڼه اینه شوه.

✵✵✵

چې کې لوی سمندر وینم
په باغي څپو کې لامبم
د زمان ګلونه مینځم
د ازاد ساحل په څاڅکو
د نجات پر بېړۍ سپور یم
کله تندر کله اور یم
ړنګوم د سکون څلې
ویښوم د ماڼو کلي
هر محل راته میوند دی
هره دښته تاتره شوه.

✵✵✵

چې کې لویو غرو ته ګورم
ټول جهان را ته شمله شي
دا کړې وړې درې مې
را ته رزم شي، جګړه شي
هره تیږه د وطن مې
د جرګو لویه دېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتیانو)) زلزله شي
هر یو توغ، هره جنډه مې
د پرنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته برېښنا وینم
را ته توره شي تیاره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

❋ ❋ ❋

لا د هسک څڼو کې زانګي
دا اسمان اسمان خیبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

www.sikaraam.com

دا جهــان جهــان ســپين غــر مــې
لا د فتحـــــې ســـــرود بـــــولي
دا ميونـــد ميونـــد ســـنګر مـــې
د دښـــمن پـــر مـــرۍ چـــورلي
د غــــازي ادې خنجـــر مـــــې
لا د تـــورو ګـــوزار غـــوا ړي
د زلمــــي شــــهيد ټټرمــــې
زېـرى ! زېـرى ! چـې لا سـره مـو
د ننګونـــــو معرکــــه شــــوه
دا پـــــه ســـــرګټلې لاره
بيـا زمـوږ پـه وينـو سـره شـوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونښېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شېبه د ځوانیمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږې د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچې.

***

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږديو منځ کې
دکوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

***

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپوبنده ګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهيدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۶۸، کابل

www.sikaraam.com

هغه ورځ...

بیا به سره لېچې د رامبېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو ، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بین د زړه
زخمي اسویلي ساه واخلي؟
بیا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وریو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هوکې !
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ویلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چا له حسنه رنګ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لوري مزلونه وهل؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو اننګیو ته
د مینې خال له چا پور اوه؟

www.sikaraam.com

او د وختونو تروږمۍ کې به
د ژوند او د امید ګامونه چا اخیستل؟
کښت دې سمسور سپوږمۍ !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه او سه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډېوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړيو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کليو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بيامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو دماښام شفق
په وينو سور کړ.
او په دې سترېو کروندو کې
د غنمو او ګنيو د هر فصل پر ځای
هره شپېه د ځوانيمرګ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

www.sikaraam.com

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، ګودرونه
او ویالې تږې شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).
✵ ✵ ✵
دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.
✵ ✵ ✵
دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
اوپرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.
✵ ✵ ✵
دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

www.sikaraam.com

دلته زمور د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوړو کې زانګې
دلته ويالې تږې دي
((دلته ډو ډې، وربې ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هډیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په مورېه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم سترۍ نه شو پر مورې زور د ستمګرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

اس (۱)

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه
لکه د ښکلي يار د سپينو غاښو سپينه بربښنا
لکه اوبو کې د ښايسته وو ښاپېريو د مړوندونو سيوری.

✵ ✵ ✵

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنيا سپينه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط هم د اسې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

www.sikaraam.com

تښتې رانه
هلته يو اس ولاړ دی
هلته يو اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه.

۱۵/۸/۱۲۸
کابل

www.sikaraam.com

هیلۍ

پانې را ورژېدې
څانګې بربنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نو ای هیلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګرانې ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د ستړیو پردیسانو د غرمو ځپرې
اودو ېالو رڼې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټېیو نه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.

۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپین سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او د ګناه یو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په ناړو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما د مور دلاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.
۲۳/۱۰/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

ماښو ته سرود

موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو بېړۍ !
ماښو ! زموږه دلته يو ګودر اباد دی:
د زلميو او د پېغلو د تنکيو زړو د وينو ګودر
دلته زموږ د وطن ميندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو سترېو سترېو اوښکو مينځې.
❋ ❋ ❋
زموږ بوختيا: وير سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هديرو، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګوليو نڅا
ژوند مو د اور او د ايرو
او د سکروټو او سپرغيو
يوه تکه سره بټۍ ده ماښو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.
❋ ❋ ❋
خو موږ دې وينو بېړۍ !
موږه دې وينو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې بېړۍ !
موږه دې وينو د ياغي سين په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

www.sikaraam.com

غورځې، پرځې
او را وخوځېږي
د ځپو پر غرونو لاړې باسې.
❋ ❋ ❋
موږ ه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر ځپک کې
د نهنګو وينې څښونکی لښکر ناست دی
له غاښونو نه اړې جوړوي.
❋ ❋ ❋
موږه دې وينو چې د درد کومي کې ساه وباسې
موږه دې وينو چې يوه تنها که مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډبره شوله
تاوه را تاوه شوله.
❋ ❋ ❋
موږه دې وينو ماښو !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو اومزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز اورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

www.sikaraam.com

ماښو ورځه !
ماښو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.
❋ ❋ ❋
که چېرته تم شې ماښو !
اود ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاښو به ورستې شي تورتمونو کې
د ستړيو قافلو ديون سپېڅلې کيسې
د ګلکځونو شنې رېښې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي
❋ ❋ ❋
موږه د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست يو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وينو مشالونه ايښي
موږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپينو مرغلرو مينځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربړي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرترپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

❋ ❋ ❋

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چېرته یو؟
نه خو مو چاته لېونی ویلی
نه مو پېریان د چا د عقل غله ګڼلې چېرته
خو ځو ډوبېږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

❋ ❋ ❋

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

www.sikaraam.com

زموږ د ((نوح)) بېړۍ!
موږه په خپله لېوني یو
او پېریانو رانه عقل وړی
لاس راکوي او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

موسم

بې لـه تـا دوينوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زيـوس) د کـال وړانګــې ((اتنــه)) موشــه د کلــي
ځو چې غـار پـه وينـو لونـد دی، ګډوي لـوګي د غوښـو
ثويـو سـترګی دېـو پـاچـا دی نـو وسـله مـو شـه د کلـي
د تيارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ايستلی نه شي
د سـپوږمۍ د روح اينـه شـه او ډيـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه ېـوې لـولۍ سـترګک کړسکندرتخت دجمشـيد وسـو
دا مړژوانـدی قـوم راويښ کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چې دژونـد هـره چينـه يـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سـره موسـم کـې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۲۸
کابل

www.sikaraam.com

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد یې د ګلو د وږمو سپینو چینو کې
د خپل تول عمر مزلونه مینځي.
✵ ✵ ✵
زما لیلا د شنه اسمان د لویو کلیو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې ځانګه ځانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څڼوته
غونچې د مرغلرو وایي.
✵ ✵ ✵
زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښایسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له وني وزېږي
نغمې ورته دعشق او دپاکۍ غږوي.
✵ ✵ ✵
زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

www.sikaraam.com

د کېږدۍ کوچۍ ده
لکه ګوربت يې پر ژورو او پر تږو
کړېدل نه دي زده.

✵ ✵ ✵

زما ليلا د شنو بادونو د چينو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې ورېمې د ازادۍ وروي.

✵ ✵ ✵

زما ليلا د خدای د کلي د شنه باغ
دهسکې ونې سره منه ده اشنا !
چې د جنت ورېي يوازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تو يولو ته يې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

www.sikaraam.com

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

ما دې په زلفو کې
یو ګل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غونچې غونچې کړې...

www.sikaraam.com

کیسې

سور ژمی او به شو د سپرلي هنګامې چېرته دي؟
دا زمـوږ د تږيـو هغـه ډکـې کاسـې چېرتـه دي؟
شـپو کـې لګېـدلې د زلمـې شـهيد پـر قبـر چـې
اوس مو پر شـهيد وطـن دا ورکـې ډيـوې چېرتـه
دي؟
زمـوږه خـو يـاد ېږي د پر ديـو هـم ښو سـه مـرګ
سـرې جنـډې رپېـږي پرې؛ زموږ هـديرې چېرتـه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هوجرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـويې د برې چېرتـه دي؟
شـته دلو پټـو غـرور او هسـک دی د پګړيـو غـر
اوف چـې د پښتو او پښـتونوالې کيسـې چېرتـه
دي؟

www.sikaraam.com

۱۳٦۸
کابل

www.sikaraam.com

لکه سپېځلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وټوکېدې
لکه سپېځلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

✵✵✵

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېځلې بېګناه لمنې
زما دزړه پر جل وهلې دښتې تو یه شولې
لکه وړمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې ببوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

✵✵✵

ته دلمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډیوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه دړوند لاسو کې سترې امسا
لکه د تږي مسا پر په مخ کې لو یه چینه.

www.sikaraam.com

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه ستړي بازينګر ګډ وي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زمونږ د غرو په لاله يې درو کې
او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او دکاړو کاروان غېږې مونښې
او دا سمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

www.sikaraam.com

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر وږې لوپټې لاندې
د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونه ویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
د لمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

www.sikaraam.com

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو څنې
ګورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه ځګیروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او امیداورې میندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلي مه ورانوئ !
دا کلي مه ورانوئ !

www.sikaraam.com

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیارو شېبې یې
د خپلو سترګود الماسو په تېغ څیرې کړلې.

❋ ❋ ❋

مــامې د مینـــې نــو بالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې د ستورو نجونې
د شپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلې.

❋ ❋ ❋

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
د سبایي ددې وربښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د وربځو سین نه د سفرلاره کې
د بـاراني ګلو سلام تـه غېږ د ځمکې نیسي.

www.sikaraam.com

اهداء زما سپین ږیري شهید پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! ددې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !
ای ! د ګلونو او د پېغلو، پېغلو وینو پرې !
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې د کړیکو او تیارو ننبه شوم؟
او د سارې ژمي خوني او ګنهګار ابلیس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اور وکاره !
ته را ته ګورې !
✵ ✵ ✵
ته را ته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو؟
او په ویالو کې د هیلیو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې مې ټول کلي چاره چاره دی؟
خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

www.sikaraam.com

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درڼا مورې !

www.sikaraam.com

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربځو ځاله کړې
او د شیطانې شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتویې شولې.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې زموږ د کلي د بامو د سر سپینکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپینې دانې لټوي.

www.sikaraam.com

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
دغه راڼه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،
د سینې له باغ نه
به مې د وینو څراغ
تورو کوڅو کې
د لارویو مخ ته، ونیسمه
څو چې په ګډه سره
دې لویو شپو کې
د رڼا کلي ته ټول ورسو !.

www.sikaraam.com

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لوري
یوې مرورلې
خوسا شوې وربمې سر اخیستی
او د ګلانو په چوپتیا کې
د کارغانو ډلو
تیارې پر سر
د سبایي په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته ونه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ویده پاتې شو.

www.sikaraam.com

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ويده ده
د شپو په څڼو کې
د تورو، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وينو پيمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټيو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سيليو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سينې
يوه رڼا ولوېده
يوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر يې درلود).

www.sikaraam.com

پوهاند دوکتورمجاور احمدزیار ته د هغه
د پنځوسمې کليزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
دخپلو وړانګو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاووو شويو
(ګلو) وشېندې
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ رژېدلي
اوسرتور (بڼ) ته
سالو وګنډه.

www.sikaraam.com

سپرلي ته

سپرلیه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو ، خونړیو شپېو
زموږ د باغ د کشمالیو وینې وچې کړلې
او ماښامي سیلیو
بیا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګیو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

✵✵✵

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خیالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ د میندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتیو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

✵✵✵

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه !
چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو د ګلونو د میلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

www.sikaraam.com

اود شنو وږو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

✲ ✲ ✲

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکیو سرو غوټیو سترګې
د ځانګو بڼ نه د خزان په سیلۍ تویې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو رېدیو د مور بلا ربه ګېډه وځیرله ! ! !

www.sikaraam.com

ثاڅکي...ثاڅکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د وربېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستود پېغلتوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسیو بچي
او د زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وینو په بدل
ثاڅکي د لمر غواړي.

www.sikaraam.com

پسرلی، ږلی، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چا ته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلي، دا کورونه
او دا وراني کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راټوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ د وینو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه د اسمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه ترېدلي باران
یوې ترېدلې ږلۍ
دا سې باران چې زموږ د پېغلو د بڼو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

www.sikaraam.com

استاد واصف باختري ته:

لیک

ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکليو حورو اننګيو او ککيو کې يو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵ ✵ ✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وينم
د دنيا دبېګناهو او سپېڅلو ارواګانو فرياد
يو ګونګ شوی، يو بې ژبې، يو بې وينې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي ببرۍ د ستر ماڼو د ستړيو شېبو
ليکي وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵ ✵ ✵

کله چې خاندي

ستا مالګینې خنداګانې ماته ویر، ماته فریاد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړې نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه یم چې کاتب د مخلوقاتو زماوستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو لیکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندامو هم نه ده زده.
ته یې سپېڅلی لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې
ته یې سپېڅلی لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

سیوری(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو څانګې
دا زموږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.

❋ ❋ ❋

دا سپېڅلې خاورې وايي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا دباد د مور اواز دی:
چې ما تې ورکړي نه دي.
د لمر وينې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.

❋ ❋ ❋

کاڼي، غرونه راته وايي
دا سيندونه راته وايي:
پام چې څنګ له يې ورنه شې
يو ساعت شي درته سيوري
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

شناختې

يه ښکلې، ښکلې
يه سپېڅلې ملايکې !
دې مالت او په دې چم کې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او د ګناه غاړه کې
څوک نهويني،
وايه ! په دې لار چې راتلې
هغه زموږ د پلرو
او د نيکونو قبرونه څه رنګه وو ؟
ښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او که نه؟
موږ خو د پلار او د نيکه هغه سپېڅلي
او درانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا د غېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او د غوړګو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه او دویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او ددعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

www.sikaraam.com

❋❋❋

سیلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه

خپل ورمېږ غوځوي

موږ له غوټیو او غوټۍ له موږ مخونه نیسي.

وایه ته څوک یې؟

د کوم ځای یې؟

او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹

کابل

www.sikaraam.com

توپير

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څو مره مينه ګر کې ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څو ځان په خيرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپينو پيو مې څادر مينځي
دلته مې د ځمکې
دا سپين سرې نيا ميره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولې.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

کلی

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غر شو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرې لامبي؟
❋❋❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیگره
ها زمورږد کلي چم کې
هغه سپینه کبږدی څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوګرې جنۍ چېرې؟
❋❋❋
تا ته یاد شي مازیگره!
د ګودر د غاړې لیکې؟
لکه باغ د ښاپېریو،
لکه لارې د کوترو؟
❋❋❋
تاته یاد شي مازیگره!

www.sikaraam.com

هغه شنې د برې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.

***

نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلیو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
دا بیو د لاس ننبه.

***

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غر شو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرې لامبي ! !.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکی څاڅکی راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پر سر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مسافر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

د پښتو خبرې

ماتــه انکــار تاتــه د هــو خبــرې نــه دي زده
تــا تــه د راتلــو ماتــه دتلــو خبــرې نــه دي زده
تــه خوبــه مــانې د وعــدو بيارا تــه ودانــه کــړې
ماتــه لــه دروغجنــو د ګيلــو خبــرې نــه دي زده
ستا خوبــه امېل لکــه سپوږمۍ پــه تتــر وزانګــي
ماتــه دنــاخيرو ګرېوانــو خبــرې نــه دي زده
ته دخم مېلمه شه، سر تــر پښــو د مستــې ځانګه شه
ماتــه يــې د اوښــکو دنشــو خبــرې نــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســتا لکــه مغلــه د پښــتو خبــرې نــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

دوير مالت

تـــه راتـــه خانـــده زه سلگو ســـره خوشـــاله يمـــه
تـــه پســـرلی شـــه زه اغـــزو ســـره خوشـــاله يمـــه
د ويـــر مالـــت كـــې دهـــوس د ادا نـــه شـــته قـــدر
د غـــم موســـم دی لـــه غمـــو ســـره خوشـــاله يمـــه
ستوري دې اوري پرخې پرخي پر خوب وړي نظر
زه لكـــه شـــمعه شـــوگيرو ســـره خوشـــاله يمـــه
دزلفـــو وربځـــې وورو ه بلـــې دې نـــه شـــي ډيـــوې
د ژمـــي شـــپه يـــم لـــه تيـــارو ســـره خوشـــاله يمـــه
نـــادان قاتـــل راتـــه پـــه لاره كـــې كرلـــي ســـپرغۍ
زه لكـــه دود لويـــو لمبـــو ســـره خوشـــاله يمـــه
څـومره خـوږه شـوه پـه دې چـم كـې د وحشـت ارتقـا
چـــې يـــې ښـــاغلو ليونـــو ســـره خوشـــاله يمـــه.

۳۱/۹/۱۳۶۹
كابل

www.sikaraam.com

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کړي
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو وورې.
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لو ښته د وطن مې
د نرګس ډکه کمڅۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وږمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسیو لونې ناڅي
د شنو دښتو پېغلتوب ته.
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو

www.sikaraam.com

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنا ناوې
غوڅوي د شپې رګونه
کړي د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نڅاګر شول.

❋❋❋

پسرلی شو، پسرلی شو
تو دوي مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلي د تاک وينې
ګناهکار ساقي ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پاڼه د هر ګل مې
دې ياغي سرته پګړۍ شوه
هر يو کاڼی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۲۹

کابل

www.sikaraam.com

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوری رابرشو
د کمځو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.
❋ ❋ ❋
نن مې وعده وه، چې دزړه دو چې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېنناستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شېبې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

www.sikaraam.com

ورکې ډیوې بلې نه شوې
مایې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ور نه کړ
مایې پر زلفو یو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوږ.

❋❋❋

او نن مانښام چې تولهٔ ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغري کې
مانښامي تېپیر ترې وسوځېدل
مور یې له شپې نه
تر سبا ورته غمبوري
په ځپېړو شنه کړل.
هو !
مورږ د بچو کلیزې د اسې لمانځو
زمورږ د ستور د اسې دی !!!.
۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

www.sikaraam.com

عبد الباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په څواب کې:
مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفرنه
يادوي ((دماضي پاڼه))
رانه پوښتي دنن وينې.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زېرى))؟
چې يه ستړيه مساپره!
هر لوېشته دددې كلي
چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه
اوس بوازې د كارغانو
او زاړه شيطان كېږدى ده.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو څنګل لوټ شو
د څېړيو څنې پرې دي
ځالې ډ كې له كربوړو
د چنارو په سينه كې.

www.sikaraam.com

❋❋❋
اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نن مینزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداره
زموږ بوډۍ موري يې کړه بوره
ټول وطن شهيد شهيد شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړي
شمله ور غرونه مات شوي
را ميراتې لوټې دي.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وایم؟
چې مې مري دمستۍ کلی
دلته وير دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خنداراته وژلې
چامو کور پر انګار وويشت
چا مو پخو چړو باندې
دبچيو مرۍ پرې کړې.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شين شو د ځوزانو

www.sikaraam.com

دلته اوس دګو درلاره
د اغزو لښکر نيولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ريبار ژبه
د اغيار پر نوکو وتې
دلته لويې د ډېرې نه شته
د هجرو تغر ټول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې شهيد پلو پر سترګو
د وطن اد کې ژاړي
ړنګوي د دعا څلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نيسي
د سرو اوښکو په لاسونو
ترېنه غواړي د خپل فصل
د دې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغليو کې
د مور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سيوري ته ژاړې

www.sikaraam.com

زه له خپل سیوري نه سترې
ته له ځان سره په جنګ یې
زه فلک سره په جنګ یم
راته وایي:
ژمی درومي
توتکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرلیو
په وریښمین وریښمېن وزرونو.
❋ ❋ ❋
زه وایم:
ای د ټولو ربه !
که ته چېرې توتکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرلیو
په وریښمین وریښمین وزرونو؟
=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تړيو او ماشومو شونډو تې کېښود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه ورېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وږيو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.
❋❋❋
سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

www.sikaraam.com

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه ځاځکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لویېږم ښاخور تاک مې
له ژوند سره سم لویېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

دلبرې

هرڅو مره چې پی مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغو مره ستمګرې او قاتلې دي دلبرې
پوهېږم څو خونخوره مېلمنې وې درنه لاړې
زړګیه ! خپه نه شې نازولې دي دلبرې
نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چم کې د وفا له غرو لوېدلې دي دلبرې
زمونږ که ځواني اورشوه د دوی ګل له څنګو پرېوت
دا هسې پر خپل حسن غولېدلې دي دلبرې
توبه ! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنې دي، پښتنې دي اوښاغلې دي دلبرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

ازادي

دلته ځوک نورد پسرلیو
دګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپینو کوترو ته
دانې ورکول نه زده.
❋ ❋ ❋
دلته دښتوکې د باد له کوچي هېر دي
چې بیا ښکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوګرې پېغلې ځنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.
❋ ❋ ❋
دلته وینه، مینه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي دعشق او د ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداري.
❋ ❋ ❋
دلته ساه په باغ کې نه شته

www.sikaraam.com

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

❋ ❋ ❋

موږ د مرګ کام کې ژوندي یو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت یې رالوټ کړ
دا دنن شپېو د پوانو
د پرون پانې ورستې شولې
د مړو او د خاپو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام ویده شه !
زموږ مړینه داسې ده
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

❋ ❋ ❋

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده !
هغوی چې د پردیو د کاروبار
د افیونو او الکولو په چینو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرینو غولانځو پر غرونو
یوه شېبه خوب

www.sikaraam.com

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ ګڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو،
نو،
پرېږوزه
ارام ویده شه !
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.
۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
او دورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د برې وزغملې
او تندې هم
خو یوه یې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

پیغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې ! ولې ژاړې؟
ښاخونه یې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋❋❋

- مورې ! چېرته ځې؟
- د خدای کلي ته.
- مګر دا لویه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېړه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم یې: قابیل او هابیل.

❋❋❋

- مسیحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وینې.

www.sikaraam.com

- دچا لەلاسە؟
- د یهودا لەلاسە.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

❋❋❋

- وطنه ! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې.ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- درېیمګړی نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

www.sikaraam.com

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمځې یې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سیلیو یوووړل
او نن چې، ګلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

❋❋❋

هو کې !
زموږ برخه همداسې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
مور یې څنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرګ نه خیر د هستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

مساپر

څه د ښکلو او ښکو ستوري مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یو ټوټې ټوټې انځور یم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا د زړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کور یم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یوووړم
دا د چا د نظر دود یم؟ دا د چا د نغري اور یم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېوني خیال مې چې وژني
دا د کوم پښتون شملې ته د مغل د خولې پېغور یم
څغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا د کوم جنون امسا یم، دا د چا د عشق شبکور یم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! يو څاڅکی نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
څو يې څښم نه تمامېږي راته څه د زهرو سين شو
دا دژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنيا چې دومره ګرانه پر مورږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ يم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو، خو زموږ مينه
چې تاويل ځاروانه! اوس د خداى لپاره چېرته ده؟
ساقي! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته دزړه لپې
زموږ د وينو تږې دا ويده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان يې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
اى عشقه! د دروغجن ديدن هغه ريباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شيمه مو د نيمزالو ډيوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

کب

سیندلا همغسې
ښپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه ویښېږي
سترګه مې ورپېده
او ستا دکور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یوور.
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
در ونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو څنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ څانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.
❋❋❋
د جنت پیالې یې راوړې
څه وریښمینې پرښتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.
❋❋❋
اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

www.sikaraam.com

څانګه

د کومې شپې بلـه ډیوه یـې څانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره یې څانګې !
لـږ صـبر وکـړه چـې وزګـار خـو شـمه
څنګـه بـې صـبره پیمانـه یـې څانګې !
شـپه د ژمـي د راتلـو خـو نـه ده؟
داسې چـې بیـا کـږه وږه یـې څانګې !
نـه چـې یـاغي شـونډو مـې وکـړ تېـری؟
لـه شرمه بیا چې تکه سره یې څانګې !
څنګـه د عشـق پـر قیـام نـه کـړم بـاور؟
چې راتـه سـیوری او شـمله یـې څانګې !
د وخـت سـیلۍ دې رانـه وړای کلـه شـي
د پښـتني کـور مېلمنـه یـې څانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

www.sikaraam.com

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکي
او د خاورو په رنګ مسته وینه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تیو پېږ رودلي
زما د کور د بامبوتۍ له پاسه
غرولاړ دي
او په انګړ کې
هر قدم ته د ځېړیو ونه،
په هره یو ښاخ کې یې
د لمر د زېږدلو کیسه
او شین اسمان یې
خپلو سترګو ته
له پاڼو نه
رانجه پوروي.

www.sikaraam.com

ماته د خوب او سترپیا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کړی ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار یم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
دریغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وړی

-۱-

د غنمـــو وړی زمـــا د پګـــړی څانګـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وړی زمـــاد ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غنمـــو وړی زمـــا اوښـــکو ټکـــی
د غنمـــو وړی زمـــا د موســـکا پاڼـــه
د غنمـــو وړی رنـــګ د ښـــا پېریو
د غنمـــو وړی زمـــا دیـــار ســـندره

❋❋❋

د غنمـــو وړی لمـــر دشـــپو د تیـــو
د غنمـــو وړی ســـیوری دغرمـــو مې
د غنمـــو وړی وږم د ســـپرلیو
د غنمـــو وړی تـــن دشـــنو څېړیـــو

❋❋❋

www.sikaraam.com

-۲-

د غنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلايي تاج يې نسكور كړ له سرونو
د غنمو وږی شنه دویار جنډه شوه
لكه سره وينه ايت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وږی توره د بربښنا شوه
د دښمنو وربځو ګېډې يې كړې څېرې
د غنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هيبت نه يې زمرو ګيدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وږی وينه د غيرت شوه
په ككرو كې يې اور د ايمان پو كړ
د غنمو وږی زما د پلار شمله شوه
ټيټېدل يې لكه ستوري چېرته نه زده.

❋❋❋

www.sikaraam.com

د غنمـــو وږی اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لو بشـــته يـې تنـور کـړه پـر بګـوو
د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل کړ
د شـمال د بـاد ترخـه ژبـه يـې پـرې کـړه

❋❋❋

د غنمـو وږی ټـول هېـواد هېـواد شـو
د غنمـــو وږی ټـــول ولـــس دی
د غنمـو وږی زمـا د وطـن هسـک شـو
چې تـر غـاړې يـې د بـلا لاسـونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـــو وږی زمـــا د پګـــړی ځانګـــه
د غنمـــو وږی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وږی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰
کابل

www.sikaraam.com

کښنت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
ته ګوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه یم په غېږ کې د سپېڅلې ګناه چېرې
دا شونډې وچې روږدې دې سمسورې درنه نه شي
ما څښلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستا سترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمځی دې راته دار کړه چې منصور شمه ژوندی شم
وېرېږم له هغې نه چې منګورې درنه نه شي
له ورېځو نه خیر نه شته کښنت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه! څو غوټۍ دې چې کمزورې درنه نه شي

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه دشعر په ځواب کې:

مادرته نه وې چې ياغي شو اولس؟
مادرتــه نــه وې چــې ژړېــږي وطــن؟
مادرتــه نــه وې چــې نړېــږي غرونــه؟
مادرتــه نــه وې چې ورانېــږي وطـن؟
❋❋❋
مادرته نه وې چې د کارغيو سيوري
تــاج د شــيطان شــو لوټــوي پرښــتې؟
مادرتــه نــه وې چــې د حــورو حســن
پــرده مــو پلــوري، خرڅــوي پرښــتې؟
❋❋❋
مادرتــه نــه وې چــې دنــن ســندره
غريبــه اوښــکه شــوه پــه اور وســوه؟
مادرتــه نــه وې چــې ديــوه د ســبا
ماتــه هنداره شــوه پــه کــور وســوه؟
❋❋❋

www.sikaraam.com

مادرتـه نـه وي چې هـادرنې لـوپټې
د اور او وينــو پــر ګــودر زانګــي؟
مادرته نه وي چې هاسپېڅلې تسبې
د څــو لوليــو پــر ټټــر زانګــي؟

❋❋❋

مــايو زخمــي تــن د وطــن ژړلــو
اوس لـه وطـن نـه وطنونـه جوړ شـول
مــا يــې لا يــو درد دواکــړی نــه و
اوس يې لـه هر ټپـه ټپونـه جوړ شـول

❋❋❋

تــا ويــل مــه ژاړه جــوړيږي وطــن
زه ويـم چـې نـه يـې نـاخبر بـه يـې
تـا ويـل اور دی بيـا ګـلان دي پسـې
زه ويــم لــه دې اوره بهــر بــه يــې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

وینې پر کاله

اوښکې د شپېو که د کلو وې په سر واوښتې
لپه وې اوبه، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و، یوه شپه مو رڼه ونه لیده
پوه نه شوو د ژمي که سپرلو وې په سر
واوښـــــــــــــــــــتې
نه به وایي ژبه د غه ګونګ زړګی شاهد دی خو
لښتې د کمڅو که توپانو وې په سر واوښتې
خیر که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې
دی
څو ورځې کاني په قافلو وې په سر واوښتې
سترې نه شوې غاړې زمونږ او دا پڅې چړې د دوی
وینې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
بربنډ بړي، ناڅي، ناڅي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارډه خوب پربوزي.

❋❋❋

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بیزو ادې یې سیوری کړی
بیزو د زهرو پرګې خوري هره ګړی ورځنې حمل اخلي
د ورځې د برش، څلو ښت بچیان زېږوي
دورځې د برش، څلو ښت ځوانان شي
بیا قتلېږي

خو بيزو ادې پرګي خوري
او ليګا ده هره ورځ نوي بچيان زېږوي.
پېريان ګډېږي
د بيزو ادې په وير اوپر خواريو خاندي
چې شپه تياره شي
بيا سينې پر خپلو ميندو سړوي
پر خوا رډه خوب پرېوزي
سپېره بيديا ده په کې پل دبنيادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ ترلي د واټونو د پوالو ته ناڅي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیپونو نه شراب څښلي دي.
❋❋❋
شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړیځ

www.sikaraam.com

ګړۍ پېږۍ ده چې د نيمې شپې له ټکې ځنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږميو لپونۍ د زنداني شپېو دژوند خړې آينې ته ناځي
کاڼه په لارکې د مېږيود راتلو شپېو ته غوږ ايښی دی.

❋❋❋

د دوو وروستيو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږګو دکاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،
بې نوکانو ګوتې څنوکې د شپې پاتې دي
روند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی.

❋❋❋

ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګړۍ، پېږۍ ده چې کږه ملا سمولی نه شي
ګړۍ غريبه
د پېږيو د سکون پښتې په سر ګرځوي.

❋❋❋

کاڼه په لارکې د مېږيود راتلو شپېو ته غوږ ايښی دی.
روند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی
۱۴/۳/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

پوښتنه

دومره قدري يادشي چې يوڅه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه رښتيا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
يو غلچکی خوب و په کاله مې تېرېده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
وېښ وم که ويده وم خدای زده ږېرې مودې تېرې شوې
مينه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بيا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو رېښو دګربوانه ووې
وپوښته رښتياترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنګونو پسرلي
زموږ پر سوي او غريب مالت
ګذر ونه کړ.
وږمو د ستړي شپون
دځنو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېږديو د وريو ژبې
بيا وچې شوې.

❋❋❋

بيامو دکلي د چنارو
پر نيم سويو تنو اور بل شو
د شنو غنمود وربښمين فصل کمڅيو ته يې
رنګ بيا د لوګيو ورکړ
بيايې د ستورو سره ټوکرۍ
د تورو وربځو
د شيطان مريې ته وبښله.

❋❋❋

www.sikaraam.com

کلی، وطن
بیا دڅپلیو دمېخونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دخو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

❋❋❋

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنګ
دغم اود سترېیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

جنازې

وربځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بیا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلانو نه وربږي
رانه د سترو مساپرو پښو پل ورک شو.

❋❋❋

هره شپه مې ځوانې مېږې تندورنه وژني
هره شپه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه؟
چې راته غېږ پرانیزي
څادر مې باد وړی دی!.

۲۲/۴/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

کلی- د پره

ماته د کلي مازیګر یو ځلې بیا وخندل
د مرورو وږمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بیا ښکل کړې
کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.
❋❋❋
د پلار هوجره لکه کنډ کپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه نه راخېږي
نور یې انګړ کې د ښاغلو مساپرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا یې نړېدلي د سنځلو نازولې څڼې
او پلار یو ازې د کابل په هدیرو کې مساپر پروت دی.
❋❋❋
بیا مې د کلي د اذان اواز له خوبه ویښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې یې هماسې
د سپین ږیري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپینه پګړۍ غواړي.

www.sikaraam.com

❋❋❋

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تردرنودرنو ګامونولاندې ساه اخلي
خو ګودرونه رنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونوکې د نيا زړې ځرخې تاووي
او زه لګيا يمه د پلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

www.sikaraam.com

ګلونه

کرلـي مــې جانــان دي پــه اورونــو کې ګلونــه
زه هســـې لټومـــه پـــه ګلونـــو کې ګلونـــه
زاهـده رانــه کېـږي چـې ماښـام کـې قضـاګانې
لیـــدلي مـــې د زلفـــو ماښـــامونو کې ګلونـــه
وږمـې وې نابلـدې د کمخیـو لـه غرونـو راغلـې
زرغـون مـې شـول د کلـي پـه خوړونـو کې ګلونـه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پیالو مورګې
جامونــه پــه ګلونــو کــې، جــامونو کې ګلونــه
پـه شـونډو کـې موسـکا خـو یـوه وکـوه جانانـه!
سـپرلی شـه غـوړوه مـې پـه زخمونـو کې ګلونـه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
وروز دې وروز پر کانې وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋ ❋ ❋

زویه! زرکاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋ ❋ ❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو وریښمو
پکی حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پرښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋ ❋ ❋

خو وېښته زما د ږیرې
او همدا جنتې مزی
په یوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

www.sikaraam.com

ځو چې ته او دنیا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم دروا خله
ورته وبه ښیې لارې
دا ((میمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره بربښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورګیر د ستا مریی دی.

❋❋❋

زما ننبې د ستا ننبې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستۍ خبره واوره
وینه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زویه ځه ته هم قاتل شه !
د ((آدم)) د غاړې ګل شه !

۶/۹/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

دا حمق په لټون

اوربېدلې مې کيسه ده خداى زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
يو سپين ږيرى چې يې وخت د ځنکدن و
په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
نيم يې ورکړئ د کوم ځاى نامي دله ته
کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر ځوک بر نه وي
دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
سړى مړ شو د خيرات کټوې بار شوې
ګېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
د احمق سړي لټون ته يې زړه ښه کړ
وې فرض کړى مو بابا پر موږ دا کار دى
پسې ګرځو په دې ښار که په بل ښار دى
ګوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
د سپينږيرو خو په نيکو مصلحت وي

www.sikaraam.com

زامــن لاړل نيمــه برخــه يــې تــر مــلا كــړه
پــه شــپو شــپو يــې خپــل زاړه كلــي تــه شــاكړه
د احمقـــــو يـــــې څارلـــــه هـــــره لاره
پســې تلــل لــه يــوه ښــاره تــر بــل ښــاره
لټــوه هغــوی احمــق چــې ښــه شــاخدار وي
احمقــان خــو ګنــې هــر چېرتــه بســيار وي
خــو شــاخدار احمــق هېڅچېــرې پيــدا نــه شــو
څــو چــې ســر يــې د پايتخــت پــر كوڅــو وشــو
دوی لــه ورځــو يــوه ورځ ليــدل پــه ښــار كــې
چــې راجــوړې دي مېلــې پــه هــر بــازار كــې
هــرې خــوا نــه راټــول شــوي ښــه ځوانــان دي
څوك يې پېغلې، څوك زاړه، څوك هلكان دي
دڅــا شــوندېو كــې موســكاوې دي غــوړېږي
څــوک تنــدی پــر زنګنــو وهــي ژړېــږي
يــو خــوا ســاز دی، پــايكوبي ده او خنــدا ده
بلـــه خـــوا چغـــې دي نـــارې دي او ژړا ده
چــا كــړه شــمله پــر ســر ايښــې خوښــې كــړي
چالــه برېتــو نــه تــار ايســتی زبــوني كــړي
ورونــه ګرځــي پــه مېلــو كــې هــورې دورې
دوی ليــدل هغــه كــانې چــې نــه وې چېــرې

دوی ليــدل چــې د مېلــې پــه هغــې خــوا كــې

www.sikaraam.com

تخـــت ځلېـــږي د رنګونـــو پـــه رڼـــا کـــې
پــه کـې ناسـت يـو عـزتمن سـړی دی ګـوره
چــې وربــږي پــرې ګـــلان لـــه هــره لـــوره
طلايـــي تـــاج يـــې پـــر ســـره لکـــه دلمـــر دی
تيارسـی، ورتـــه ســـردار دی کـــه لښـــکر دی
جـــوړ ټـــولګی ورتـــه ولاړ دی د ســـاقيانو
ښـــکلې پېغلـــې او پـــه کـــې دي دزلفـــانو
دمېلـــې پـــرې بلـــه خـــوا بلـــه کيســـه ده
دوی ليـــدل چـــې هلتـــه بلـــه هنګامـــه ده
دوی ليـــدلو يو ســـړی چـــې عزتمنـــد دی
لـــه يـــوې پښـــې لـــه ونـــې نـــه ځوړنـــد دی
څوک يې سر وهي په سر څوک په سوکانو
نـــه زړه ســـوی د جنکـــو نـــه د ځوانـــانو
لـه ماشوم نه هم خيرات د خپـل سر غـواړي
خـو وهـي پـه کـې هـر څـوک د لاس سوبـاړي
د سـپين ږيـري زامـن ډېـر ورتـه حيـران شـول
بيـــا پـــه لټـــه د دليـــل اود برهـــان شـــول
لـــه يـــو چـــا ځنـــې يـــې وکـــړل تپوســـونه
چـــې راښـــيه د خـــدای پـــار دی دليلونـــه

د يـــوه مـــو ولـــې دومـــره هرکلـــی کـــړ؟
او لـه بـل ځنـې مـو جـوړ د کـوڅې سپی کـړ؟

www.sikaraam.com

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرموږه پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ د نوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباړي
د بابا زامنو ووې چې مو ومونډ
ها احمق چې مو په ټول جهان کې نه موند
د شاهي په باغ کې ناست نه ګوري مني
ښه پوهېږي د سبا سوباړي ویني
نیمه برخه د بابا یې رابهر کړه
بیا یې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې دبدبه دتاج اوتخت وه
په هر ځای ورته ګونډه اوښه دبخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان يې ښايسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مينځو او نوکرو
شمار يې نه و په حرم کې دبيبيانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقيانو
هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې يوه وه
چې په ټولو کې ښايسته لکه ډيوه وه

www.sikaraam.com

لکـــه حـــوره هســـې ښـــکلې نـــازولې
تـــه بـــه وايـــې لـــه جنتـــه وه راغلـــې
چـــا ليـــدلی داســـې حســـن چېـــرې نـــه و
ډېـــر شـــاهان يـــې پـــه ليـــدو پســـې ړانـــده وو
د بادشـــاه ټولـــه هســـتي ددې هســـتي وه
د شـــپې ورځـــې پـــايکوبي وه بدمســـتي وه
دغـــه نـــورې معشـــوقې، نـــورې بيبيـــانې
ورتـــه ټـــولې د پښـــو خـــاورې وې خـــوارانې
يـــو وېښـــته ددې او دا ټولـــه دنيـــا
بـــدلوه کلـــه دداســـې عشـــق بادشـــا
يـــوه ورځ يـــې پـــه شـــپېږو د بدمســـتۍ کـــې
د خونـــدونو او رنګونـــو پـــه ځـــولۍ کـــې
ســـرې د نـــاز شـــونډې راپرانيســـتې ادا تـــه
څـــو خبـــرې وې چـــې ويـــې کـــړې بادشـــاه تـــه
وې پلانـــی حـــاکم دې ډېـــر درتـــه خـــاين دی
تـــه پـــوهېږې نـــه خـــو مـــا تـــه مبـــين دی
❋❋❋

www.sikaraam.com

چې خبـمـه د مسـتـۍ ټولـه شـوه سهارشـو
د مظلـوم حـاکم تیـارې خـونې تـه لار شـو
پـس لـه ځـو ورځـو پوښـتنو احوالونـو
پــس لــه ډېـرو تحقیقونــو ، تپوســونو
شـوه معلومـه چې تقصـیر د حـاکم نـه دی
تــش تومــت د معشــوقې د ترخــه زړه دی
پـس لـه هغـې بادشـاه ډېـر ورنـه خفـه شـو
ســلطان لاړو درباریــانو تــه جرګــه شــو
وې کـه څـه هـم ډېـر پـر دې ښـکلې مـین یـم
خـو والله چـې پـر هغـې پېښـې غمجـن یـم
زه و برېږمــه کــه بیــا هــم داســې وشــې
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
دربار یـــانو ورتـــه وویـــل ســـلطانه
نـــوریې مـــه منـــه خبـــره عالیشـــانه
بادشـــاه ووې ناممکنـــه ده ملګـــرو
چـــې ځـــان منـــع کـړم د هغـــې لـــه خبـرو

❋❋❋

یــوه شــپه بادشـاه دربـار نـه رابهـر شـو
معشــوقې ســره ملګــری پــه چکــر شــو
پـر بېـړۍ سـواره روان وو پـه دریـاب کـې
معشـوقه یـې کـړه ګـوزاره پـه تـالاب کـې
معشـوقه لاړه خـو اوریـې د عشـق بـل کـړ

www.sikaraam.com

لګېـدلی د بادشـاه پـر تـش ګوګـل کـړ
بیـا بادشـاه شـېبې پـر اوښـکو لنـدۀولې
اوښـکې څـه چې یـې سـرې وینـې بهـولې
بادشـاه هسـې خـواروزار او تورکمند شـو
چې ګـوزار د عشـق او مینـې لـه سـمند شـو
درباریـانو ورتـه ووې ای امیـره !
ای زمـوږ د سـرو سـیوریه ای زهیـره !
اوس چې مرې ورپسې ولـې دې غرقاب کـړه
خپلـه مینـه دې لاهـو پـه دې دریـاب کـړه
بادشـاه ووې ورتـه ای عالیجنابـه
زه خـراب بـه یـم نـه ملـک خانـه خرابـه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې بېړۍ
د وچې ځمکې سمندر کې غړوي د مساپرو مساپرې شپېلۍ
او قبر کښېنوونکي
ستړي ستړي رانه پښو ځنې ځپلۍ وباسي.

❋❋❋

بربنډې پښې، سپينې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ يم
د ملا غږ ته مې غوږ نيولی
چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو څراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وايم دروا غ دي
ملا مه يې وايه!

❋❋❋

www.sikaraam.com

له کور او کلي نه مې ساندې خېږي
ادې د زوی چیغې وهي
بچیان دادا بېرته له خدایه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
یو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناخې او سندرې بولي.
۵/۱۱/۱۳۷۱
کابل

www.sikaraam.com

بزګر

څنګه سرې ږلۍ په سر واخیستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه یوشین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر څنې په برېتو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
ږلیو څه ونه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

www.sikaraam.com

بنګړیواله

بنګړیواله توری بیا پر کلي راغله
بنګړیواله شرنګ پر ولو ،
دښایسته رنګونو څانګه
بنګړیواله زموږ د کلي
دزلمیو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنګړیواله زموږ د کلي
د پېغلوټو د اختر د شپبو زېرې.

***

بنګړیواله توری راغله
رنګه بنګه ساه نیولې
په پستو پستو زګېروو یې
دهر کاڼي تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنګړیوالې
تش د خولې سلام وانه خیست
وې یې: هو ! رښتیا زړه شوم

www.sikaraam.com

دغو سترګو رب وهلو
خدايزده چېرته
بيا پر کومو نابلدو کوڅو سر کړم؟
❋❋❋
بنګړيواله تورې تم شوه
حک حيرانه پښېمانه
بنګړيوالې په لستوڼي
دښو دوړې جارو کړې
هر دېوال يې ددې کلي
له خواږه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلی همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟
❋❋❋
بنګړيواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زموږ د کلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

www.sikaraam.com

وې يې: ځه نو بنګړيوالې
ځه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

www.sikaraam.com

غـچ

...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه.

❋ ❋ ❋

عجيبه ډالۍ يې راوړه
پرښتو ، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مينه
سين د زوو دی ترې څاخي
وريتوي د زړونو وينې

❋ ❋ ❋

اوس پوهېږئ؟ څه يې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو؟
يوه وښوده په ګوته
بل يې دل کړه پر غاښونو.

❋ ❋ ❋

اوس يې غچ له موږه اخلي

www.sikaraam.com

ږدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوڅه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويوتريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)
۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

www.sikaraam.com

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هیلیو تر ښکو لاندې
زما دمینې ښاپېرۍ ناسته ده
چیغې وهي
تندې اخیستې پرې باران نهووري
په تور وربل یې
د چندڼو پاڼو اور واخیست
غزل وسوځېد.

❋❋❋

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه دزړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته

www.sikaraam.com

او زه لګيا يم لوړې څوکې ته
په لپو کې اوبه خېژوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بيا د ځمکې تل ته ولوېږم
اوبه اوبه شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه اوبو وړی يم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

سیلاني بلبلې

سیلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویر تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نور د پاڼو پر کمڅیو
سهارونه د سپرلیو
چېرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانې بلبلې والوتې له باغه))
سیلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د ننګیالیو
د پګړیو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

www.sikaraam.com

هغه تاوه
د پښتون
اسرافيلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډگر مات شوی
او پرغاړه د پردیو
هغه مستې
سپينې تورې لښتې نه شوې
((رابيا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنگه هسک کړه فتح خانه
رابیاگلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

روږده

زړه شړلی یم له کوره اور مې بل دی په کاله کې
لږ مې پرد بږده چې ویده شم ستا دزلفو په ځنګله کې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت را باندې مه کړه
تنده کله ماته شوې د کبانو په ویاله کې؟
ما دمات زړه له هرشرنګه د شنو چیغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خوله کې
د سینې پرباغ دې تلم ستا د سینې قراول تم کړم
اوس نو پرې چې مې زندۍ کړې ستا دغاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تا په خپلو لاسو غل کړم
نن ستړۍ وې سبا درمند روږده داسې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړې غواړي
د سوالګر ساړه نغري نه.

❋❋❋

د سوما جامونه لاس کې
زموږ د وینو لامبوزن شول
نه سرېږي، نه ماتېږي
د مړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلـک خـونړی لاس مـې لکـه تبـر پـر سـر پرېـوت
هر يـو کـانهی مـو قاتـل شـو راتـه ببـل ببـل پـر در پرېـوت
د سـرو وینـو پـه کالـه کـې بيـا د وینـو ګـودر پرېـوت
څه درانه چنار تـه ناست هـم د مرګـي پـر خنجر پرېوت
يـو رون لمـر مـې د کالـه و، سـهر وخـوت سـهر پرېـوت
مرګـه څـو مره ګناهکـار يـې ورانـوې د عـزت کلـي
لـه بـې پتـو ځنـې تښـتې ړنګـوې د عفـت کلـي

❋❋❋

خدايه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زبېږېـدلی يـم لـويېږم دا دويـر پـه زنګانـه کـې
چېرتـه اور چېرتـه توپـان وي راتـه سـم ووري کالـه کـې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نـه پـه غېږ کـې د نيـا لـوی شـوم نـه پـه غېږه د نيکـه کې
پـرون پـرې د پلار مری شوه نـن سـاه قتلـه پـه وراره کې
څـه د غـم پـه ورځ پيـدا يـم څـه د غـم پـه ورځ بـه مرمـه

www.sikaraam.com

لویــه خدایــه لویــه خدایــه ! دا ځــه یمــه دا ځــه یمــه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو((شفیق))راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درګاه خور وای
تـل دقـام د پګـړۍ ګـل وای د ټبـر د پـت انځـور وای
غـم یې تـل زما پرسر وای دا دژوند پـر نیلي سور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګور وای
زماخونــه وای خرابــه خــو ودان نغــری د ورور وای
تولعنـت زما پـه غـم شـه زه یې زوړ کړم دی زوړ نـه شـو
کال په کال رانه کښت رېبي خو وږ ستر ګی دی موړ نـه شو

❋❋❋

لایې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرګ شو بهار وسو
سم چې ګل جوړشو شلمې تـه، شمله وسوه ګلزار وسو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سهار وسو
هغه رنګه ځواني وسوه هغه دنګ دنګ سپېدار وسو
ځاربدي چې ورنـه ښـکلې هـا دښـکلیو سـردار وسـو
ګلالـی لالـی مـې وسـو ، وطـن وسـو ځېد ښـار وسـو
پر هر سرباندې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پـر مزار بانـدې دې سوځي لـه (یمینـه))تـر ((عقیقـه)).

❋❋❋

وروره تـه خـو د ګور نه وې ستاځواني د ګل ځواني وه
ستاښایست د ګل ښایست و، ستاثاني د ګل ثـاني وه
ســتا د خــولې د تکبیرچیغــه ددې کلــي ودانــي وه

www.sikaraam.com

ته د سرو یاقوتو کان وې خو وطن کې ارزاني وه
ورور د ورور په لاسو وژني دلته دا مسلماني وه
دلته دا سې ناداني وه، دلته دا سې ناداني وه
مګر ته یوازې نه یې دلته د نګ غرونه قتلېږي
دلته سیند پرچړو وژني دلته ټول وطن نړېږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بیا لامبې پر اورووري پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر راپرېوت
سوځوي مې ښکلې کلی د سنځلو
بیا د ګلو د حیا پرناموس جنګ دی
ځانګې سترې شوې د ځان پر قتلولو
دباغ سپین مړوند رېبلی دی اغزیو
پرې یې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سیندونو مست اوښان وسول له تندې
د هیلیو پېغلې بیا لاړې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مری غونچې دستورو
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج دوینو ګلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ دګلاب اود سنبلو
بیا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې

www.sikaraam.com

پاتې نه شول هغه سره شراب د ښنبلو
د پیالو پر شرنګار یو ویده ویښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
یوې شمعې د شپو دېو پرتندي ونه ویشت
یو پتنګ نه شته لمبو کې دلامبلو
دا ویدې سترګې دبڼ پرې رڼې نه شوې
چیغې پرېوتې رانجو کې دبلبلو
فلک اور پسې اخیستی سترې نه شو
ددې مستو چتو ستورو په رېبلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټیکري شول د وربلو
دماتم ډمو بنګړي دښکلومات کړل
غوځوي ورنه نکریزې له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه یو شین ډډ دچنار شته نه د ولو

مني بیا ورته له سره سیخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

www.sikaraam.com

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبېووري په كور د جل وهلو
يو پرې شوى رګ مو ښخ لكه تاک نه شو
يو سر نه شته په دې ښار كې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه ليوني شته
نه شته ژبه د زنځير نه دويلو
څه ايرې د بې قدرۍ وربانديې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي دكتلو
ددې كلي ښاريان مړه له سره وژني
غشي ولي بيا پر زړونو د بسملو
نه يو مټ د تيارو جنګ ته چېرته پاتې
نه يولاس د خپل ګرېوان د څېرولو
د لمبو ترخېمو يو ((ابراهيم)) نه شته
پيدا نه شو يو ((منصور)) د دارختلو
بيالوېدلى دى((رستم)) د((شغاد)) څاه
كې
لاره نه شته دې ګړنګ نه دوتلو
نه يې ګرد په تورو دښتو كې د اس شته
نه نارې د شهسوارو د دانګلو

بيايو شين زمرى دې غرونو كې لوى نه شو
يوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو

www.sikaraam.com

د شـنو چيغـو لـه کـاروان سره سـفر دی
ژبــه نښـــتې پـــه تـــالو کـــې د غزلـــو
ســـــرله تورو خاوروپورتــــه کــــړه
((خوشــــــــــــــــــــــالـه)) !
لا خـــو غـــڅ د ((هجـــري)) پـــاتې پـــر
((مغلـــــــــــــــــــــــو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پاڼې رېږدي.
❋ ❋ ❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستی
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خدای خبر دی چې به دمه
بيا پرکومو غرونو کېږدي؟
❋ ❋ ❋
څنګه رنګې ميکدې دي
څنګه ښکلې شونډې سوځي
جانه بيا به دې ساقي شم
((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).
❋ ❋ ❋
نه ترانګې د کېږدۍ شته

www.sikaraam.com

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهيدې پګړۍ پښې ږدي.
❋❋❋
څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب ستړی کاروان دی؟
باد راوړې پانې ريږدي.

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

سیوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما دکور پر رژېدلو او خټینو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما دسترګو په رنې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه دکوچیو د کاروان
د هغه مست

www.sikaraam.com

خو ددې ستړې اوښ
دغاړې له زنګونو څنې
د خپل ورک شوي سيوري
ستړی غزل اورم.
- کله چې
د کوچۍ پېغلې د رنګين وربل ماښام
اودکمځيود غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د پرهرجنو وينو
د شنو غوټيو شين سلام اورم.
- کله چې
تر ستړيو ستړيو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د وړو وړو وريو
د خندا تمځايونه ګورم
زه مې خپل سيوری وينم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې ستړياوې مينځي
ما خوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

❋❋❋

ای د بې ننګو

www.sikaraam.com

اوبې كوره شنو بادونو په څپر
زموږ د كوچيو
لالهاند كاروانه !
- اى ددې دنګو دنګو غرونو
او د لويو دښتو
په سپينو سپينو او سپېڅلو پيو
را لويه شوې كوچۍ !
- اى ددې غرونو د څپړيو
او چندړو دباغونو
پر لندو لښتو ويده كوچيه !
_ او اى د غرونو د شپونكيو
د شپېليو په وزرونو كې
راتاوې كېږدۍ !
سيورى مې ببرته راكړئ !
زه مې يوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې كسو اوږو نه شم وړلاى
سيورى مې ببرته راكړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ايكي يوازې
همدا سيورى لرم

www.sikaraam.com

سیوری مې بېرته راکړئ !

❋❋❋

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې

کوچي لوګي،

کوچي بادونه،

کوچۍ پېغلې

او کوچۍ کېږدۍ

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۲/۸/۱۳۸۲

لغمان

www.sikaraam.com

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بیا وزېږي، بیا قتلې شي
خو زه ژوندی یمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم
ویې څښنم، ویې خورم،
ګړۍ، ګړۍ ویده پاتې شم، بیا پاڅېږم
پورته شم، بیا یې وڅښنم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

❋❋❋

زما د ځانګې یخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څهو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم
له خپل ځانه سره ((ګاتې)) کوم
کله نا ځکو ته لمنې اوبم

www.sikaraam.com

کله انګړ کې له خپل سیوري سره پاڅم په ((موسیبو)) سر شم
خو د ((موسیبو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته وا چوم پرې لمونځ وکوم
ستړی ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.
❋❋❋
زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه ورېږي
هره شپه
د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د دوړې پر سر لګیا دی
نامینځلی لاس ګولۍ تاووي

www.sikaraam.com

بل د یو بل د خولې مړی شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور د دې کور د عادتونو په ښیښنه کې خپل مخ نه شم لیدی
ښاپېرۍ بېرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

www.sikaraam.com

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کانی يې رهبر دی هره پرخه يې قيام
بې توري بې شملې نه شو حيران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا يې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

www.sikaraam.com

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هو مره لوی شو لکه غر
هغه ړوند سترګې پيدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لويه ځمکه يې پيدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که ځانګې
ورته ټولو ايښی سر
هر څه پړمخې پراته دي يادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

www.sikaraam.com

❋❋❋

ځوک يې جوړ کړ له کودړي
ځوک يې پاځوه له اوره
څه خوږي، تروې او به دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه ببړۍ ګانې
په دا شنه درياب کې ګوره
ځوک پيدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې دروغ دي نعمتونه د سبحان؟

❋❋❋

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرۍ دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوګيو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هيبت شته

له اسمان او ځمکې وو ځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس يې رېبه دا ده ورځ د امتحان
تا ته چاوې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

www.sikaraam.com

سیند

پېږۍ یې تېرې شوې هوښیار نه شو
چا وې د کلي سیند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۶/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهیپر

www.sikaraam.com

کرونده

ځمکه هېڅکله د سينې د سر شين شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زمورږ د ښکلې کروندې په سپينو تيو کې يې پې ووچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تيو د ماشومو شهيدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپينو نازولو بچو ناړې شيندي
کرونده باد نه دا د ځيرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چيغې وهي:
زويه ! فقيره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سينې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او وو ایې چې ای مورې !
دادی نن بیا مړه شوم
وچه ډوډۍ مې بیا له لاړو سره تېره کړله.

***

تنور لګیا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابی، ویوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار ځنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښمنان مې په یوه ګوزار برباد کړل))
په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

www.sikaraam.com

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې مو ږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران وربانديې تل شو
بله ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول ټولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایي د مېړانې تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

www.sikaraam.com

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس راخلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار وله ازله زنده ګۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وترئ په پړي
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
د کچل خو دا کارونه و له ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړ د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګڼ د رزم په ميدان شو
چې يې ولید د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل څنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

www.sikaraam.com

پـر اس سـپور، ونـه پـه لاسـو کـې کچـل
ښـــکارېده هغـــو دښـــمنو تـــه اجـــل
دښــمنانو چــې یــې نــوم و اورېـــدلی
خـو پـر سـترګو یـې هـرګـز نـه و لیـدلی
وې تړلـی پـر اس سـپور پـر مـوږ روان دی
ونـه باسـي پـه لاسـونو دا څـه ځـوان دی
مـــوږه نـــه یـــو پـــر رښـــتیا د ده د زور
داســـې برېښـــي لکـــه تنـــدر، لکـــه اور
دښــمنانو د جګــړې لــه لــوري شــاکړه
فتحـه داسـې رب پـر برخـه د پادشـاه کـړه
پادشـــاه وویلـــې کچـــل تـــه پهلوانـــه
مبـارک شـه لـور مـې در کـړه درتـه ځوانـه
بیـا کچـل سـره لـه نـاوې راغـی کـور تـه
شـهزادګۍ یـې کـړه نـوکره خپلـې مـور تـه
اوس مېـــړه د مېړنیـــو حســـن خـــان دی
هم باتور دی، هم اتـل دی، هم ښـه ځـوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د څوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی

www.sikaraam.com

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار وړی یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه د دې ورېځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې ستړی
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژني
رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غواړې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلي
لکه فرهاد راته تېښې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلي
ته ګنا هکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مړیم ته آیت د سبا

www.sikaraam.com

راځه راځه اشنا يه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوي دردمند
باد يم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

غزل(۲)

غر ځومره ښکلی دی؟
د تیږو د ارام سین
د موسکا
ویښو څپو کې ویده،
غر
د دې شګو په ټوکریو کې
د لمر د سرو انګورو
د باران هادې.

❋❋❋

غر ځومره ښکلی دی!
د لارې د کاروان د تږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو ګړی
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپېریو
د کمځو د سرو ګلونو
د باغچو مالې.
غر
د ښارونو

www.sikaraam.com

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ذکر.
غر
د هوسیو او بازانو
ددې سترېو سترېو منډو
او خویونو
دغه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر !

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

www.sikaraam.com

غزل او خنجر

یو روڼ د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا څنګه پسرلی دی؟ سهر شته مازیګر نه شته
ای شپې ! ته دې له ستورو نه دا وړې پلو ډک کړه
زموږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
جنډې نه شوې د بېرو کې هغه شنې د چلم وربځې
وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
یو ګل چېرته کمځو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منګولې پر نکریزو او منګی پر ګودر نه شته
راشنه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندې کړیکه
شپېلۍ پر کړو بربټو، یو غمی پر خنجر نه شته
ننګیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

کجاوې !

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترۍ شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې وتښتوي.
او د غنمو پر ورېښمینې پولې وخېژي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو ،
ای د باغ مرغیو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشئ دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

www.sikaraam.com

بیا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

***

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پر نویو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پر وریو او اوښانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو ورېځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بیا د غنمو پر وربښمینو زلفو وخېږي
او چیغې کړي چې:
جامې مو سرې

www.sikaraam.com

جامې مو تورې،
او خوبونه مو ژېړ !
داسې يو زېړې راته وکړي
او روان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

چوپتیا

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهايۍ له تورو زلفو سره مينه کوم
ما يې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتيا له سپينو تيونه
د ژوند د چينې غړپ کړی دی.

***

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خيال
لکه يتيمې مرغلرې
د غزل له ياقوتي شونډو راونه څڅېږي
نور به د سترګو له هندارو نه د خيال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خيال واګې چوپتيا ته ښم.

۲۴/۲/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
يوه منثوره ويرنه:

زه هم د رځم !

موږ چې ستړګې غړولې
او موږ چې دادی ستړګې غړوو
د مينې کيسه مو نه ده زده
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی.

❋❋❋

موږ لا مينه نه ده ليدلې
مينه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شين نه شو
موږ مينه نه پېژنو
زموږ نوم يې له وينې او مړينې سره تړلی دی

www.sikaraam.com

رښتيا ،
د((حسين)) او ((يزيد)) كيسه دې زده ده؟
پېړۍ پېړۍ كېږي چې
د ((يزيد)) په لاس كې توره شنه ده
يوه توره توره
يوه سره توره
هغه توره چې ((حسين)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسين)) پر مرۍ يې راكاږي
مګر تا د ((حسين)) مړينه ليدلې ده؟
مګر دا ((يزيد)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسين)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))
هو ،
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
_ خو ځرنګه برخليک؟
د ((حسين)) برخليک؟
خو ځرنګه تاريخ؟
د ((حسين)) تاريخ !
رښتيا ،
زموږ نوم يې د ((حسين)) له نامه سره هم تړلی دی.

www.sikaraam.com

❋❋❋

ای تاته وایم !

مورِ دې په یاد یو ؟

زمورِ جونګړې دې په زړه دي؟

او کله دې زمورِ پر جونګړو

هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر؟

هلته چې خاوره یې یو ازې یوه لویشت ده

نیم یې زندان او نیمه یې هدیره

هغه زمورِ کلی دی

او هلته زمورِ جونګړې شنې دي

هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري

او اوبه له تندې جل وهي

هلته زمورِ کلی دی

زه او ته هلته پیدا یو

زمورِ د کلي لاره پر ګلونو نه

پر اغزیو ده

پر دغو لارو زمورِ ییلې او تناکې پښې

پر لوټو

پر کاڼو لګي

زمورِ لارې قاتلې دي

زمورِ لاروي قاتلان دي

دغه سترې او قاتلې لارې

www.sikaraam.com

زموږ ستړیو کاروانونو ته
او به نه
ويني ورکوي
زموږ د ستړیو منزلونو ويني
زموږ د ستړیو ارمانونو ويني
هو کې !
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا ،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
ګوره ! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.
❋❋❋
ای ! کله چې تپې پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاڅي
تا د اسمان د زړه چاودون شبېه
ای ! کله چې ورېځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تنۍ پرانيزي

www.sikaraam.com

تا د ستورو په سترګو کې
د وینو چغارې لیدلې دي؟
او کله چې رېلۍ
د غوټیو موسکۍ شونډې
په غاښونو ځیري
ته د ونو او ګلبوټو د ویرجن غزل کاڼو
پر زړه ویشتلی یې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته یې چېرې هدیرو ته ناست یې؟
دا تیارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
څو مري هومره زېږي.

❋❋❋

موږ چې رازېږېدلي یو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي یو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

www.sikaraam.com

زموږ ژوند شعر دی
یو تریخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
یو تریخ ژوند
خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟
او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا،
زموږ نوم یې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له یوې ونې یو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
ځو دا شلېدلې ریښه یوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

www.sikaraam.com

www.sikaraam.com

مور ته مثنوي

موري دا غـر د غمـو چېرتـه يوسـم؟
دا هـديرې پـر اوږو چېرتـه يوسـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېوان خو نـه دی
دا يـو يعقـوب او يـو کنعـان خـو نـه دی
هـره لو ښـت ځـاه ده هـره ځـاه کې يوسـف
د هـر کـاروان د پښـو درزا کـې يوسـف.

❋❋❋

موري پـه وينـو کـې خـوټېږي چـړې
لکـه بـاران پـر مـوږ وربـېږي چـړې
دا پـر يـوه ((حسـين)) ژړا خـو نـه ده
دا يـو څـو ورځـې کـربلا خـو نـه ده
راغـی پـه سـر راتـه بادشـاه شـو يزيـد
زمـوږ د کلـي شهنشـاه شـو يزيـد.

❋❋❋

مـوري پـه زړه کـې يـو پرهـر خـو نـه دی
مـوري تنهـا قتـل د لمـر خـو نـه دی
دلتـه هـر سـتوری او سـپوږمۍ قتلـه ده
دلتـه هـر ګـل، هـره غـوټۍ قتلـه ده
مـوري لـوګی شـو او سـوزېږي وطـن

www.sikaraam.com

مـوري پـه سـرو تـورو قتلېـږي وطـن.

❋❋❋

مـوري يـو ويـر او يـو ناكـام خـو نـه دی
دا يـو خوشـال او يـو بهـرام خـو نـه دی
دلتـــه يـــوازې مســـيحا خـــو نـــه دی
دلتـــه يـــوازې يهـــودا خـــو نـــه دی
دلتـه هـر كـانى او انسـان شـو قابيـل
هـر يـو لسـتونى هـر گرېـوان شـو قابيـل.

❋❋❋

مـوري يـو غـر دلتـه ابـاد خـو نـه دی
هغـه پـامير، هغـه شمشـاد خـو نـه دی
دلتـــه كبـــان دلتـــه ســـيندونه ســـوځي
دلتـــه لـــه تنـــدې بارانونـــه ســـوځي
د بـاغ نـاموس راتـه اغزيـو لـوټ كـړ
پـت د كېږديـو مـې پرديـو لـوټ كـړ.

❋❋❋

مـوري شـملې شـته خـو سـرونه نـه شـته
دېـرې مـو شـته پـه كـې كټونـه نـه شـته
بادونـــه راغلـــل چلمونـــه مـــات شـــول
هغـــه د كلـــي چنارونـــه مـــات شـــول
مـوري زخمـي دی مـورې وران دی گـودر

www.sikaraam.com

يــو جــل وهلــى بيابـــان دى ګـــودر.

❋❋❋

مـوري يـو غـم او زړه چـاودون خـو نـه دى
مــوري د وينـو يــو جيحــون خـو نــه دى
دلتــه هـر كـانې كـې جيحـون دى مـورې
دلته پـه خپـل كـور كې ببلتـون دى مورې
مــوري يــو تنــدر دې پــر كــور ولګېـد
ســتا پـــر ســپېڅلې لمـــن اور ولګېـــد.

❋❋❋

مـــوري زړګـــى دې را چـــې ويـــې ژاړم
دا مـــات منګـــى دې را چـــې ويـــې ژاړم
زه دې د مـــړې ونـــې بلبـــل نـــه شـــومه
ســويو كمڅيــو تــه دې ګــل نــه شــومه
سترګو تـه اوښـكې څـو پيـالې خـو راكـه
دعـــا دې نـــه غـــواړم ښـــېرې خـــو راكـــه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
كابل

www.sikaraam.com

زېرى(۱)

زړګيــه زېــرى زېــرى چــې وږمــه د ســبا راغلــه
زمــا د تيــارو کلــي تــه ډيــوه د ســبا راغلــه
بــاور مــې کلــه نــه شــو چــې بــه بيــا پښــه راوکړي
دې قتلــو پســرليو کــې غونچــه د ســبا راغلــه
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کاڼــه کاڼــه مالــت تــه مــې نغمــه د ســبا راغلــه
کلونــه پــس بــه بيــا پــر جــل وهلــې دښــتې وورى
لــه ســپينو پرخــو ډکــه لوپټــه د ســبا راغلــه
نه مړ نه يې ژوندى کړم دې مغول يوازېتوب مې
اى وږيــو هــوجرو زېــرى پښــتنه د ســبا راغلــه.

۲۵/۹/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

نیمګړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه رابانـدې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جـار شـم ووروه رابانـدې شـپې
ږمــنځ دې کــړو کاکــل کــې اخــر زړه راتــه زخمــي
هر څاڅکی یې شو ستوری څڅوه رابانـدې شـپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو لـه سپوږمۍ پـور
سـپوږمۍ شـه لکـه خیـال مـې بلـوه رابانـدې شـپې
هـر خـوب مـې وږی وږی دی هـر خـوب وهلـی جـل
کېـږدۍ مـې د لیمـو شـه خـوروه رابانـدې شـپې
سـتا سـترګې پښـتنې دي زه یـو سـتړی مسـاپر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه رابانـدې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو ګل شم د کمڅو
خـوب مـې پـه دې شـپو کـړه بهـوه رابانـدې شـپې
ارمـان مـې د نیمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه رابانـدې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

شپېلۍ (۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـانو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کېـــږدۍ پلـــو خـــو وا ړوئ لـــږ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه څېړۍ پـه غرونـو شنه شوه شـپېلۍ
ســـتورو جـــامې د اتـــڼ واغوســـتلې
د هســک د دښــتو ترانــه شــوه شــپېلۍ
پښــتني غرونــو پــه کــې ســاه پــو کــړې
ځکــه درنــه او پښــتنه شــوه شــپېلۍ
راتــه يــې ښــکل کړلــې غمبــورې د خيــال
بيــا د غــزل د کــور ډيــوه شــوه شــپېلۍ.

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی
د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو څمڅو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

❋❋❋

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هندارو کې خوبونه ویني
زرتشت ویده دی

www.sikaraam.com

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

راته وناخه هنداري !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د خیرې اوبو ورې ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر ځنګله ایښي
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناخه هنداري !

❋❋❋

نن مې کب د سرو ویرونو
د غمونو د ویرجن سیند
د تورتمو ، لېونیو او یاغي څپو د زړه پټې کېږدۍ نه

www.sikaraam.com

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو یو ځاځکی په کې شین دی
ته به وایې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناځه هنداره!

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

www.sikaraam.com

د رځنې لاړم کلیه !

ځومره ښایسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سین په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
ځومره ښایسته دي دې دي ویالو کې
د هیلیو دغه سپینې لونې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چیغې.

❋❋❋

ځومره ښایسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټیکریو
غرمني خوبونه
او مازیګر په شنو چینو کې
د کرۍ ورځې ستړیاوو مینځل.

❋❋❋

ځومره ښایسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انګورو ښیښې
او د ګیلاسو د وړو وړو نیالګیو

www.sikaraam.com

ګڼې، ګڼې شنګلې
چې سرې مرۍ یې دي
زموږه د باغو
د ښاپېریو یاقوتي غوږوالۍ.

❋❋❋

ځومره ښایسته دي
زموږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې یې
د مست زړګي د وینو لپې
چې ترې غریبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدایي رنګونه.

❋❋❋

ځومره ښایسته دی
دې ګودر کې
زموږ د پېغلو د شینکیو منګوټیو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښایسته دی
دا زموږ د کروندګرو
د څپرو کلی.

www.sikaraam.com

څومره ښايسته ده
دا زموږه د لوګرو
دا هار د ږره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لا ړم کليه!
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وينې څښونکې سترګې چېرته پرېږدي؟

www.sikaraam.com

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سینې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنیو اننګیو د لمبو د سیند څپو کې
زما د شونډو ببړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او وږمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شپېو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
یوازې ایکې ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
دروغجنې !
دروغجنې !
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.

۱۳۷۴ل

کابل

www.sikaraam.com

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدی وهلي
خدايه ! ګرداب کې مې بېړۍ وهلي
چې يې په شپو کې خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمځو کې مې غوټۍ وهلي
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپبو کې مې پېړۍ وهلي
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلي
ترې غزلبولې چغې هم نه ورې
بيا يې پر تپ راته پټۍ وهلي.

سیند ته غزل

رژېږي پـانې پـانې تـش ګرېـوان شـولې ای سـینده !
یـو ښـار وې د هنـدارو ولـې وران شـولې ای سـینده !
یــوه مســـته نغمــه نــه شــوې پــه ورا کــې د کبــانو
نـه دې سـپینو هیلیـو تـه جانـان شـولې ای سـینده !
پــرون خــو د شــپېو د نــاوې پېغلــه ښــکلا تــه وې
خـو نـن یـې لکـه زلفـې پرېشـان شـولې ای سـینده !
سپین ږیری جالـه وان د کلي نـه شته مودې وشوې
دا اوس ولې پـه سترګو کې حیران شولې ای سینده !
اشـنا ګـوره چـې بیـا دې د څپـو زمـري ګـونګي دي
ارامـه غلـو وهلـی یـو کـاروان شـولې ای سـینده !
یو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې پـه خپلـه
کېږدیـو غونـدې ونـه د بیابـان شـولې ای سـینده !.

۱۳۷۴

کابل

www.sikaraam.com

غزل

د غـره تـر غـاړې ناست يم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبـــرې دې جانانـــه ! لـــه شـــپېلۍ ســـره کومـــه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ايلبند په ايلبند ګرځي
اوس جنـګ د هغـو سـترګو لـه هوسـۍ سره کومـه
نازونــه خــو تــا وکــول پــر مــا بانــدې زوال شــول
د خــال پــر ځــای دې مينــه تروږمــۍ ســره کومــه
مـاخوب درځنـې وړی دی خپـه چـې نـه شـئ سـتورو !
ګيلــې يــې لکــه وربځــې لــه سـيلۍ سره کومــه
يــو غــر دی او څــو کــانې يــوه شــنه کبلــه نــه شــته
بــاران شــوم ژړاګــانې لــه کبــږدۍ ســره کومــه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

www.sikaraam.com

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

❋❋❋

شپونکیه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دې
او د وربځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پردیو ووري.

❋❋❋

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنۍ لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

غوښتنه

ما دې د تن سپينې ښېښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې يو ازې دوه غوټې د اننګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستى يم
شراب قطره قطره خو را کړه
د مرغلينو ښيښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو را کړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

د وینو غزل

مــادې اورېدې لارې ښــارلې خــو اشــنا مــه راځــه
قــدر دې نــه شــته پســرلیه پــر دې خــوا مــه راځــه
مــوږه د شــپې د تیــو روږدي یــو ســبا څــه کــوو
وږانګــې دې ټــولې کــړه ورځــه دلتــه سبا مــه راځــه
مــوږ د مرګــي غشــي پــر زړه هــر مــازیګر خــوړلي
د نظــر غشــیه پــر دې ســوې کــربلا مــه راځــه
دلتــه ســارا د دیــدن قتلــه ده، هــر کــاږی قتــل
دلتــه یــو پــل د مجنــون نــه شــته دی لــیلا مــه راځــه
د ویــر پــه چــم کــې خنــدا ګانې اورېدی کلــه شــم؟
یــو اســویلی شــه راتــه ډکــه لــه خنــدا مــه راځــه
د ذهــن وران یــو کــور مــې شــته پــه کــې د وینــو غــزل
دې بــې قــدرۍ کــې د ښایســت غزلــې بیــا مــه راځــه.

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدې وهلې
لکه د ستا چې کشمالیو کې کاکل شین دی.

❋❋❋

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کړلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مړي،
خولا د غره په مینه موړ نه شو
کوچی د غره پر شګو ناست دی
د غره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شین دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شین دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

www.sikaraam.com

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې و ېدې دي زما ږوند سفر په خوب کې ويني.

❋❋❋

هلته به غر د شنه سپرلي د دسترخوان پرسرلګيا وي
د باران پر رڼو ځاځکو به لاسونه مينځي
غره به د ځانګو پر وربښمينو تيو خوله ايښي وي
او ګلورينې پې به ځاځي ځاځکي ځاځکي له ګرېوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقي وي
د غوټيو کنډوليو کې به وېشي دوږ موشراب دغره پرجل وهلوکانو
هلته به سيورو د څېړيو ته شپونکی اشناشپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې و ېدې دي زما ږوند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور یې له پوندو نه ګردونه د زلمو پر څڼو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
د غـاړې هســک بېــرغ پر خپلو شـلو او خوب وړو اوږو نـه شــي
وړلای.

❋❋❋

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور یې د تورو غزلونه د ګامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نور یې د لوړو غرو له څوکو نه ارنه وړلې د شنو شنو توپانو نو کیسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنګ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

خوب

پر پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه
❋❋❋
بېګاه مې خوب لیدلی
له سرو ګلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستورې مې زانګې دګرېوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو تورو شپو نه راته شپې راوړي
اود غنمو نارنجي فصل کري راته په سترګو کې
د ورېو نارنجي خوبونه.
❋❋❋
پر پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

غر (۵)

غر،
سیند،
څېړۍ،
زه له هم دغو جوړ یم
غر مې هډوکي
سیند مې وینه
او هر رګ مې د څېړیو څانګه
زما یې نوم د غره او سیند او د څېړیو په لاسو لیکلی.

***

غر د څېړیو شنه شمله په سر د کلي پر د ېرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې ووري لکه سپین باران
د پېغلو پېغلو ستورو حورې
سیند تر غېږې لاندې ناڅي
او څپې څپې تیونه یې اوبه او به شول.

***

سیند،
څېړۍ:
زه له هم دغو جوړ یم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابۍ ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

www.sikaraam.com

پلار مې د غره هغه ګور بت دی
چې تر سيورو د وزرونو يې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.
❋❋❋
غر،
سيند،
ځيرې:
زه له همد غو جوړ يم
چې د ګناه او ګناهونو ميندې لنګې شي،
له خولې د جبرائيل نه د غضب ځګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدې، غوړوي
زموږه غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملايکو ته زما د غرو شملو ښوولي.
❋❋❋
مورمې د سنيد ځپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګور بت دی
راته بولي د ځېړيو د شنو څانګو
او د لوړو لوړو غرو د شملو سرود.
۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترڅو باران د اوښکو ؟
دا ترڅو د تورو وربځو چپاوونه؟
دا ترڅو قتل د لمر، قتل د سیورو ؟
داترڅو زما کښتونه، ستا اسونه؟

❋❋❋

دا ترڅو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چیغې؟
دا ترڅو د شپو په موټو کې قمچینې؟
دا ترڅو د بې حیا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مینې؟

❋❋❋

دا ترڅو د مینې تور سفر ته لارې؟
دا ترڅو نېزې د باد ، کمڅۍ د ګلو ؟
دا ترڅو پر دې هوجرو یرغل د واورو ؟

www.sikaraam.com

دا ترځو تبر په غاړه کې د ولو؟

***

دا ترځو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترځو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترځو زخمي ورغوي د لوګرو؟
دا ترځو يې له تنها کو نه باجونه؟

***

دا ترځو د ريا سپين څادر پر ولو؟
دا ترځو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترځو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترځو په تورو شپو کې ګناهونه؟

***

دا ترځو مې بې پتې د سرو غوټيو؟
دا ترځو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترځو په دې پردي پردي ټوپکو
قتلوې دا زما خويندې، زما ورونه؟

***

دا ترځو وطن زموږ واک د پرديو؟
دا ترځو وطن زموږ حکم د نورو؟
دا ترځو زموږ د باغ پيغلې بلبلې
ګډوي راته هوجرو کې د سرزورو؟

***

دا ترځو به نه اذان نه جوماتونه؟

www.sikaraam.com

دا ترڅو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترڅو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟
❋❋❋
دا ترڅو د ورور په وينو کې منګولې؟
دا ترڅو د مور په سترګو کې کوکارې؟
دا ترڅو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟
❋❋❋
ما ويل چې که ها سيوری دلته وشي
زه به بيا لکه انګور بېرته زلمی شم
ما ويل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماښو ورته لوګی شم.
❋❋❋
ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زيږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.
❋❋❋
ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د ګلو غرونه
ما ويلې که يوه څپه شوه وبڼه
بيا به زيږي له لښتيو نه سيندونه.

www.sikaraam.com

❋❋❋

خو مې کښېنت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يو وړلې زنګونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

www.sikaraam.com

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وربمې !
څادر مې شوې، تنهۍ مې د ګرېوان شولې وربمې !
دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو د سجدو
دا ته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې وربمې !
دا زه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا د مخ
زه سيوری ستاد سترګو، ته مې ځان شولې وربمې !
يوه شمعه مې بس وه د تياره کاله د شپو
تيارو ته مې د کلي چراغان شولې وربمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وربمې !

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

www.sikaraam.com

اورنی پر درمندونو

دلته مه راځه اشنا پر کلي جنګ دی
هر مالت او هر ګودر په وینو رنګ دی
دلته ښکلې کمځۍ سیورې دي باغ نه شته
دلته مېشت د تیارو زور دی څراغ نه شته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغریو کې اورونه
دلته ځاله د ګوربتو په اور سوې
دلته زېږي له زمریو نه بګوې
دلته شرنګ نه شته مړوند کې د بنګړیو
دلته پل کلي کې ورک دی د سړیو
دلته مري له ډېرې لوږې تنورونه
دلته اور اخلي له تندې نه سیندونه
د پردېسو ګاولي نه شته په دېرو کې
د رباب ستونی وچ شوی دی هوجرو کې
دلته ټیټې د پښتون لوړې شملې دي
سپکې شوې مو د میندو لوپټې دي
هر قدم کې پایکوبي ده د دېوانو
هر لوېشته کې کورګی دی د پېریانو
لمریې وواژه د شپو دلته یرغل دی
قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی

www.sikaraam.com

تـــاووي راتـــه پـــر ژبـــو زنځيرونـــه
ســـړوي راتـــه ککـــرو کـــې اورونـــه
درښـتيا لـوريي چـې ويښـه کـړه تربـور شـو
چـې د حـق نـاره يـې جگـه کـړه منصورشـو
چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست
شـــــــــــــــــــو
چـې ږيـره پـرمخ نـه وه کمونيسـت شـو
يـو خنجـر دی ځـو چـړې دي ځـو لاسـونه
راتـــه ريبـــي د وطـــن دمـــور رگونـــه
رالوېـــدلې دنيکـــه دســـر پگـــړۍ ده
خـــواره شـــوې د زړې ابـــۍ کېـــږدۍ ده
يـو ((اکبـر)) بيـا ددې غرونـو بچـی نـه شـو
يـو ((ايـوب)) د ميونـدونو سـړی نـه شـو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غرېږيې نه شته
پښـتانه هسـې ژونـدي دي زوږيـې نـه شـته
دا چـــې نـــن د خـــونړي کـــاروان رهبـــر دی
د اوبـــو د ژيـــو هغـــه ســـوداگر دی
د زرتشـت اوريـې شـهيد کـړ سـيلاب راغـی
اورنـــی پـــر درمنـــدونو دريـــاب راغـــی.

۲۲/۵/۱۳۷۴

کابل

www.sikaraam.com

زېږدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلاګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته را وزېږېدې
او ته د خدای دباغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کړلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېړی د باران خو مې شه !
کو چيان په سره وچکالۍ راغلل
دې ورو ورو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

بې ننبې

پوهېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښنه کړې؟
دلته يې سيوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپينه تنده کې يښنه د ټبر نه شته
د زلفو باغ نه يې د ښار د بازاري ګلونو بوی نه خپرېږي
نه يې خو ښکلوانګو کې د شنو کليو د تاوده وبادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې راپېښنه کړې؟
د اسې حيا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حيا چينې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

غر (۲)

د باد له څنډو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپينو کاڼو په هندارو کې د خپل زلميتوب خوب ليدلی
باد مې د کلي د تيارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو کجاوې راوړي.

❋❋❋

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نوځالې د ګربتو ځايېدلې کله؟
مابه دلمر ټيپي تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې د غه د ننګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

خوب ته سرود

خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه
نور مې ویده کړه چې ویښتیاوو سترې کړی یمه
نور مې ویده کړه چې له ویښې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم ویښ یم
خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښیه
زه یې د سترګو په هنداروکې
د اور اود سکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هنداروکې اورونه کړي
خوبه ویده مې کړه
ځادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

تش صدف

څانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ يم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف يم چې ترې لوټ شوه سيپۍ
زه هغه شپه يم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

استاد رشاد ته د هغه د څلوراویایمې کلیزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـوانی یـې رانـه یـوړه قلـم نـه شـته
بت پرست یم خو مې ښکلی صنم نه شته
یـوېې تـه یـې دامنـې؟ چې ټول وطـن کـې
بـې لـه څـو تنـو نـه زوی د ادم نـه شـته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له ځوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
مـا مینځلـه خـو جانانـه زمـزم نـه شـته
زه دې سـترګو کـې هـر رګ د جهـان ویـنم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۳۷۴/۸/۱۷
کابل

www.sikaraam.com

له خوشاله تر ننګياله

مـالي راشـه اغـزو د زړه پـر ګـل وهلـی يـم
((سقاو)) پـه زړې تـورې د((مغـول)) وهلې يـم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه((ژی)) کړې ډکه
خو سر مې د ايل نه دی کـه يې سل وهلی يم
يو ګل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه يم
نـاره د ((انـاالحق)) يـې پـه کاکـل وهلـی يـم
حيران يم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
پرديو مـې د خپـل کـور پـه درشـل وهلـی يـم
تقدير به مو وي دا سي لـه خوشاله تر ننګيالـه
همـدا چـې کلـه غيـرو ، کلـه خپـل وهلـی يـم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی د ایمان بېرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي
((یاسیر)) له سره زېږي
((یاسیر)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
اهریمن د توپانو نو پرې ځپېږې او د تند رپرې سپرغۍ وورو ي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وړو پر و ښمنو کمځو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) د لمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
تورې وربځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح د ژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر)) د خپلو نارو ونه د دې شپو په اسماني د ښتو کې کېنوله.

www.sikaraam.com

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبې
((یاسیر)) د پوانو ته بلنه د جګړې ورکړې
((یاسیر)) لګیا دی دمنزل مزې په پښو کې د یارانو شیندې
او ورته ښیې د فلاح سرود
((یاسیر)) دخدای(ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))دغره د څوکو دښایسته ښکلو پیریانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خومه
زما د زړه د کوڅې تیر دې مات کړ
شپه شهرزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوګیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۲/۱۲/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سيند راغی
زما د غره په وينو سرې تيرې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وينو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

❋❋❋

د وربځو اوښې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپو له تيو څنې ستوري لوشي
غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غر مې د وينو تار په لاس کې
له غوټيو نه جامې جوړوي.

❋❋❋

غر مې څېرې څېرې راخور دی
پر ټپي ګوربتو سيوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

www.sikaraam.com

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لوړونه کړي
زما د غره ګورښت د زړه د رڼو وينو د ياقوتو له ډېرې نه
راته باد د ازادۍ وورو
زماد غره نوم
د سرو وينو
او د ګل
او ازاديو نوم دی
غرمې د وينو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ د واړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

www.sikaraam.com

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرخو ښیښې یې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زمادزړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
څومره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلې
مایې د سترګو ایینې کې و یو خوب لیدلی
دې مې کور وسو ایینې یې راته ماتې کړلې
داسې سجدې سجدې چې وایې ړوند خونه یې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح
د خدای د مینې د غوټیو په شینکې ځولۍ کې نه ځایېږي
ما د ابلیس اشنا د ښکلو سترګو پاڼو کې
د حسن او د مینې غوړولی څادر
خدای را نه کړ که لري
مګر شاعر ابلیس مې سترګو
او د شونډو جادو د ښتو کې لګیا دی
را ته زړې د غزل کړي
څوک مې د ښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

❋❋❋

کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم
ابلیس د حورو د سرو شونډو د سرو پاڼو

www.sikaraam.com

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زماد شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غبږ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې را پسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

www.sikaraam.com

داستاد روهي په مړينه:

هغه غر، هغه سیوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
یو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به دکیسو دزمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
یو شین قامت چې رنګ دی او یو شین سیوری چې نه شته
یو ګټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حیران یم د غزل شبنم به خدایه چېرته تم شي
زموږ چې د شعرونو سایبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دابۍ نه وي
یو غر غونډې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ ل کال غبرګولی.

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

***

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تيږو ښار کې
د سرو وينو نالېدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وينو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
مور نه ((يزيد)) او نه ((حسين)) ليدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

www.sikaraam.com

پیر محمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
اود ورځپاڼې په هر توري کې یې سترې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګیو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکی شي
د پیشو په غوږ کې نارې کړي او وایي چې:
- پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپاڼه ده
په ژوند کې یې پو ټکی د رښتیا نه شته.

www.sikaraam.com

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته يې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تیو خولې ایښې ارام ویده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نرۍ باران وورې
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تیونو پرګلونو څرې
هلته یو ستړی کوچی
د پټاسو دستمال په لاس کې د باران د طلایي مچیو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وایي کوچي:
نرۍ باران دی
له کېږدیو نه د سپو د وینې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به څوک وینه کړي؟
ستورو درواغ وویل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې تال د شپې راوشلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپین وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
او د شاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاڼي د ښوونځیو د تبیو تندی ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کمیس او سپین سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شپېه
کله چې ووړ ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپین تباشیر خال کېږدي
او شپېه وروسته ماشوم وړۍ شي
د ووړ جزدان له واښکو نه د ږیو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مین شئ پرې
او مینه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مین وم.
۳۰/۳/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې دښتو ته ورېمو کې وايي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدايزده چې لیکلی کوم غزل
لړ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ويل شپېلۍ ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اینو کې وايي څه
يو ورېم دې کېږدۍ نه د ګرېوان ووت څه يې وې
يو خوب دې په ټوکريو د ليمو کې وايي څه
يو باغ يې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خيال مې نور د سترګو په زانګو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

يو شين انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړينې وروسته
درې څيزونه په ميراث پاتې دي
اس
او هوجره
او يوه سره په وينو وللې توره.

❋❋❋

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وينو
او ډوډۍ د واده شين انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

بیه

کلونه وړاندې مې ورته ووې:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نیکه وینه
او نن مې بیا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وایه په څو دی؟
راته یې ووې:
ګرانه !
یوازې یوه ډوډۍ !

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په اېينو کې لامبي

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنو نه))

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپينه،
شپې دې سپينې،
وايه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپينکي لمر د لاس سپينه توره))

❋❋❋

پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپين آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي يوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي يوه ونه
رګ رګ کې يې د پاڼو خير که وينه پاتې نه ده
ريښه يې په اوبو کې ده غوړېږي يوه ونه
د ځانګو په کېږديو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته
کوچۍ ښارو رادرومه چې لوېږي يوه ونه
منم چې به لوګر راته کښېت لو کړي د لونګو
تالو نه د لاره کلـه تېرېږي يوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا ګلونه راوړي
په سر مې چې نن سيوري سيوری کېږي يوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

دا جل، دا برسات

شوګیر چې درته شپو پر څنو مات راوړی دی
یو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن ربړدې په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور څنې تورات راوړی دی
دا چا ویل چې وربې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وربو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازبړو دا ساعت خیر دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سیند په طلايي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترګي او کوچي سیند د ځپو کېږدۍ کې نه ځايېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

❋❋❋

سیند مې د خوب زخمي کوترو ته یو بام نه لري
د سیند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
یو سیوری، یو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترګي درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګیا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مینځي

www.sikaraam.com

لور مې تمامه ورځ ايينې سره خبرې کوي
زما هم خوب راځي)).

***

سيند لا روان دی
سيند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچې شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

مات لمر

يو ستوری ستورو وواژه يو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې يو غر د سبا مات شو
منم چې سپين سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه
موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو
دا بيا مې د نشو په ګناه څه نيسې زاهده؟
ساقي لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پربېږده اوږدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي
کلاله ! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
مورې وړ د رڼا نه يو تښتېدلو وريځو راشئ !
رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

هغه دار - هغه چنار

پښــــتنو وينـــو غـــوټۍ وکـــړې بهـــار دی
ســـاقي ګـوره چـې پېـړۍ وروسـته مـو وار دی
پـــوروړي څـــه د تـــاک د پېغلـــې نـــه يـــو
هـر يـو رګ يـې زمـوږ د سـرو وينـو ابشـار دی
زنـــګ وهلـــې تـــورې غـــړپ د لمبـــو غـــواړي
ســـاقي زار شـــم راکـــوه يـــې چـــې خمـــار دی
لا د ژيـــــو ســــــوداګر ســـــره جګـــــړه ده
لا خـــو پـــاتې جـــوړ د هغـــو اوبـــو ښـــار دی
ربـــاب ګونـــګ دی ادم هېـــرې چيغـــې غـــواړي
چـــا تـــرې وړی د درخـــو د غـــاړې هـــار دی
شـــنو زمريـــو ددې غـــرو تـــه خبـــر ورکـــړئ
چـــــې ابـــــاد لا د زړو بګـــــوو غـــــار دی
بيـــا پـــر غـــاړو د شـــملو غرونـــه اوچـــت شـــول
اورګـــډ شـــوی د ټيکريـــو پـــر بـــازار دی
هـــره پېغلـــه ملالـــۍ، هـــر ځـــوان ايـــوب دی
هـــر ســـنګر مـــو ســـور ميونـــد د کنـــدهار دی

وربځــو دا مــو د يــو څــو ســتورو نبــزې دي
لا كـــاروان مـــو د لمرونـــو خـــو پـــه لار دی
ازمــوينې تــه يــې وختــه ! څــه حاجــت شــته؟
يــو پــه دوو توتــو لــوی، بــل پــه انګــار دی
هــر يــو ښــاخ يــې چــې و دار د ژيــد ارانو
هغــه وور نيــالګی هســک شــوی لــوی چنــار دی
تــه پــه نشــته غــوړ كــړه خــولۍ پــه ســر وره
مــا تړلـــی د خوشـــال بابـــا دســـتار دی
اوس نـــو زر لالـــې د نـــورو ترپنـــه زار كـــړئ
چــې مــې ځوړنــد خپــل لالــی پــر ســر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵
كابل

www.sikaraam.com

مینې ته...

مینې ! له شرمه در کتلی نه شم
پېریان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بیا د عشق د پربنتې د ګرېوانه غاړې ته لاس اچوي
ابلیس لګیا دی پر زمزمو ، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
سیلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښایسته وو
پاکو میندو په کمڅو کې تومتونه اوبي
مسیح تېره توره په لاس د تومتونو په
واټونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مینې پاتې نه دی
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
چې مو هر غرږ پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د یوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

www.sikaraam.com

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زمور له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوخو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
دښمنې ښکاري.
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه
❋❋❋
شپه د کمځو د غرونو ټال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښایسته وریو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

www.sikaraam.com

غزل

بیـا رانغلـي ښـو تـه پـه پسـتو پسـتو وزرونـو
زمـا د خـوب کـوترې سـتا د سـترګو لـه بـامونو
څلـو وهلـي ګـوره څـه خـواره واره پـرې ګرځـي
د شـونډو بوراګـانو مـې سـتا د شـونډو پـر ګلونـو
په خپل شرنګ به ويده شمه، پـه خپـل شرنګ بـه راويښ شم
بنګـړي مـې کـړه د لېچـو ګرځـوه مـې پـه لاسـونو
زمـا مينـه يـو سـيند دی او سـتا زړه وور کـوتی کلـی
دا سـيند چېرتـه جانانـه او کبـږدی د حبـابونو
لاښـکاري چـې مـوده لېونتـوب مـې پـوره نـه ده
يـو څـوک راتـه نـارې وهـي د غرونـو لـه سرونو.

۱۳۷۶ وری
کابل

www.sikaraam.com

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تراوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خدای له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللی وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

دا هوجرې او دا شملې

نــه ســاقي شــته، نــه جانــان شــته مــازيګر دی
څـــو مره تـــږی د پيـړيـــو مـــې ســـاغر دی
پســـرلی نـــه دی پـــرې نـــوم د ســـپرلي مـــه ږدئ
ډوب پــه وينــو کــې يــو ســور چريــک د لمــر دی
د نـــارنجو ښـــاخ مـــنم ورتـــه بنګـــړی شـــو
خــو مــات شــوی مــې مړونــد د ســپين ســهر دی
نـــازولې ســـپوږمۍ مـــه خبـــره شـــه تمـــه
چـــې د وربځـــو اوښ ولاړ درتـــه پـــر ســـر دی
شــنه منګــي مــې د جنګــو پــر ولــو مــات شــول
د نـــامرده مغـــل يـــون پـــر دې ګـــودر دی
رانـــه اخلـــي د رڼـــو ســـتورو نـــاموس مـــې
چــې ويــده د شــپو پــه تيکــو کــې خنجــر دی
تــه دې غشــي وروره ګونــدې چــې وينښ شــم
لامــې پــاتې ځــای پــه زړه کــې د پرهــر دی
د دېـــرو د قـــام شـــملې ورنـــه لـــوګی کـــړئ
د هـــوجرو طالـــب ختلـــی پـــه ســـنګر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲

کابل

www.sikaraam.com

لیک

څو میاشتې وشوې چې در تللی نه شم
لاروکې ډبرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې زانګو زنګوم.

***

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مین په کاڼو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنګسار پسرلی بیا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو یو انځور
د نارنجي غړ پر وربښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانګو نه باد یو نه سي
راته سنګسار یې نه کړي
څو میاشتې وشوې چې درتللی نه شم
لاروکې ډبرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

مړوند

مړوند يو خوب، مړوند ستړيا نه لري
مړوند د غره د ابۍ پۍ رودلي.
❋❋❋
تا د سکندر کله ژړا ليدلې؟
يو سپين مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
يو سپين مړوند يې د غرور د اسويال رېبلی
❋❋❋
سکندر له ليرې لارو راغی د فيلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپاميزاد ښاپېريو شنه خوبونه ويني
يو سپين مړوند ورته جګړې ته وتی
ورباندې تندر د مړوند ووري
خو ای د سپين مړوند ((روښانه)) پېغلې
تورې په ورو،
تورې په پام وروه
سکندر په تورې هغه سپينه ډوډۍ نيمه کړله
نقاب دې سپين مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

د لور غزل

پلـو پـرې د مـخ خـور كـړه غوړېـدلي دي سـرونه
جانانـه ! سـتا وربـل تـه مـورږ كرلـي دي سـرونه
دې قام ته د منصور وايه كوم دار شته دى كه نه شته؟
لـوګرو كـه هـر څـو ورنـه رېبلـي دي سـرونه
د يـار د سـينې دښـته كـې د هـار نسـيمه وروځـه
غمـي نـه دي دې ټـال كـې زنګېـدلي دي سـرونه
څراغ چې شي دې دښته كې د وخت ستړي كاروان ته
پـه لـوړ ښـاخ د چنـار كـې ځړېـدلي دي سـرونه
چې سرې سيلۍ شوې ګونګې او د لور غزل يې وچ كړ
هـر ګـل مـو هـرې پـانې تـه ښـندلي دي سـرونه
ايـرې شـول خـو يـو چـم د ټيټېـدلو يـې زده نـه كـړ
الله مـو د غيـرت پـر لمبـو وللـي دي سـرونه
رقيـب پـر ډمـو وپلـوره مـورږ سـر داو كـړ پـر حـورو
يـو چاتـه پـه سـوغات كـې مـو لېږلـي دي سـرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
كابل

www.sikaraam.com

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ ترې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړو ربځو، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېپي آسونو نه لو بدلی غرور راوړئ
د سترګو تور مو بار که د ((یعقوب)) کړ پر اوښانو
دې وږې مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲

لغمان

www.sikaraam.com

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپین ټټر یې یو څو څاڅکي دي د خامو پیو
څانګې یې زړه روي،
تیونه یې ارې وړي دي.

***

ونې ! سپرلی دی
واورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده
ما مې خیالي څادر ګرو کړ
ـ د کلو وړی وم ـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

***

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټیکری نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردی څادر
زموږ د پرې مازیګری نه لري.

www.sikaraam.com

یو سیوری، یو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
یو سیوری او یو ګل نه شته
دلته د سین سپینو هندارو کې
د لمر
د طلایي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو یوړې
او بنګړیواله سپوږمۍ
دلته د تاک پښغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغیو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
❋❋❋
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

www.sikaraam.com

د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف د ېو انو وږې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پانې
هر اندام نه یې چینجي ووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوې
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کټوې تشې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

ګناه

څومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه يم ګناه کومه.

❋❋❋

زما د کور دا دېوالونه
د څو خاورو
څو اوبو
او د څه لمر
څو ترکيبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښيښو راتاو دي
زما او زما د کاله خټه يې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو ايښې ده
ما مې د سترګو د راڼه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❋❋❋

دومره مغرور يم چې

www.sikaraam.com

د هسک د نازولي دربار سیوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
یوه شېبه زما د لاس ببړۍ
د ښکلو د سینو په سمندر کې
سترې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې یم
پلار مې تر مړینې نه یوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتینې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

www.sikaraam.com

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو شنه ګلان مې د زړګي پر مساپرې دښتې څانګې وکړې،
وغوړېږي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونونه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو هغه پېغله هوسۍ راشي
تر بېګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې څري
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

زما د زړه دښته کې څاڅکي دباران نه ووري
زما دسترګو چینه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي
څوکاله وشول چې ږلۍ مې د زړګي پر فصل ووري او کښېږدۍ مې
توپانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

www.sikaraam.com

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هوسۍ ته به شپونکی څنګه شي.
❋❋❋
بېګاه شپونکی باد ستا د څنو له غرو راغی
په پګړۍ کې يې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې لمر هغه زرين وستنی نه و راتاو
چايې په تشي او ريښې ريښې بخڅۍ کې يو د ستورونارنج نه وايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څو مره تنها،
څو مره يوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.
❋❋❋
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پر هغو لويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو ورويې، ګډوي ځان ته زموږ د کلي سپينې هيلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لوګيو پر ځای
خورې ورې دي د ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلو وينې
کلي کې يو سيوری د برېتو
او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا!
د کلي په دېره کې

www.sikaraam.com

د زلمیو ځېورو
د اتڼ هغه سکنې ماښام درياد شي که نه؟

❋❋❋

ستا د یادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مساپرې دښتې څانګې وکړي
وغوړېږي،
کله
چې
لمر
شين
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

www.sikaraam.com

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځوګلان پلوري
د ستورو په تېښتو یې جوړې کړي ورته څپې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راووړ د سپرلي جوارګر ګورئ
چې څومره یې ګران راووړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخور دی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر ځنې ټیک اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

www.sikaraam.com

د اسحق ننګیال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الینګار، دبسرام کلی، ۱۳۳۵ل کال.

زده کړه:

سیمه ییز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پولیسو اکاډمي.

دنده:

د پولیسو اکاډمۍ تدریسي غړی، د څارندوی مجلې او پیام ورځپاڼې خبریال او د لیکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدیر او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، ۳- هغه شپې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) ۵- (۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځینې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سیندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سیند په منګي کې (د ببلا ببلو لیکنو ټولګه) او یو شمېر نورې لیکنې.

مړینه: پېښور، ۱۳۷۷ل کال د ثور اتمه.

www.sikaraam.com

يو باد ، يو منصور

يو باد رالګېدلی ماله ځانه سره وړي
د زړه اس مې له باره د ارمانه سره وړي
د شپو پراوښ يو غل دی زموږ کلي ته راغلی
ګلونه او باغونه له باغوانه سره وړي
يو پل وم چېرته لرې ستا پر لاره زرغون شوی
يو لوټ مې اوس له بادوله بارانه سره وړي
يو څوک دی ستا لاس شراب يې ټول راځنې وڅښل
دا سره کېږدی د خوب مې له توپانه سره وړي
زموږه يې په سترګو کې د شپو دوړې شيندلي
دا لوی کاروان مو ځکه له ځاروانه سره وړي
ناري د اناالحق يې ورته وچې کړي پر ژبې
منصور وطن مې دارته له ايمانه سره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷
لغمان

www.sikaraam.com

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمد خان زوی پر ۱۳۴۶ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زیږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لیسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۶ل کال له نوموړې لیسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

www.sikaraam.com

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول.استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

www.sikaraam.com

کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو(UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده درو سپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملګرو په زيات ټينګار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د رياست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي.استاد يون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلو اکاډيمکو ليکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د و اقعيتونو او حقايقو د څرګندبيان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او ګټورو نظرياتو ته هم غلط رنګ او تعبير ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد يم،

www.sikaraam.com

هر کله چې يون کومه ليکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې يې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سياسي بهير کې يې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه يې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد يون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرايطو کې بيا هم خپل فرهنګي، سياسي او ټولنيز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو يې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر يو نيم کال راهيسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اېښودل کېږي، په دا سې يو دولتي دفتر کې چې بوختياوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد يون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې يې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختيا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو ليکوالو په لسګونو اثار، ايډيټ او چاپ کړي دي دغه راز يې په سلګونو کورنيو مشاعرو، ادبي غونډو او سيمينارونو کې ونډه اخيستې ده، خپله

www.sikaraam.com

يې هم په لسګونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	خرنګوالی	چاپکال
• متکور	لومړۍ شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دويمه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هيلې	ګډه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• نيمګړي ارمانونه	د حيران شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د نازو انا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کليات	د استاد الفت نثرونه	دريم ۱۳۸۷
• سيندونه هم مري	د اسحق ننګيال شعري منتخبات	دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه	د پوهنوال روستارتره کي اثر	دويم ۱۳۸۷
• .د افغانستان فرهنګي ميراثونو ته يوه کتنه	د نينسي دوپرې اثر	دويم ۱۳۸۷

www.sikaraam.com

- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
د پوهنوال روستار تره کی اثر دویم ۱۳۸۷

د- یونلیکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک دویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی د اروپا یونلیک لومړی ۱۳۸۷
- د پنتاګون ترڅنډو د امریکا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه دویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری دویم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود دویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زیانونه دویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې دویم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لویه جرګه ولسواکي او زورواکي دویم ۱۳۸۷
- اندیال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷
- دکتابونو په وړمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

www.sikaraam.com

- اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷
- که‌نړیوال ماته‌وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد یون ته‌ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته‌هم تاند لري، الله(ج) دې دی له‌هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته‌دنور زغم او اوسېلې هیله‌لرم.

په‌درناوي

وفاالرحمن‌وفا

کابل- افغانستان

www.sikaraam.com

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6

د خپرونو لړ: (۱۴)

www.sikaraam.com